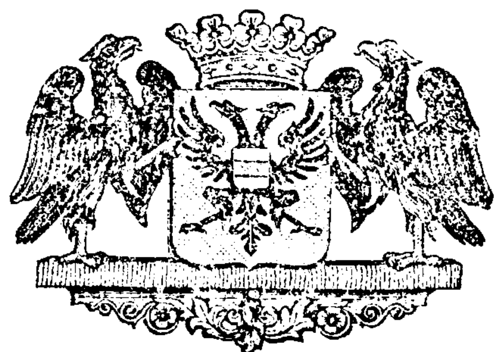
Jaargang 107. Vrijdag, 15 December 1848. No. 10

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD VOOR DE STAD GRONINGEN EN OMMELANDEN.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

De **BURGEMEESTER** der Stad *Groningen*, Hoofdplaats van het eerste Hoofd-kiesdistrikt der Provincie *Groningen*, brengt ter kennis van de Ingezetenen in gemeld Hoofd-kiesdistrikt, dat een AFSCHRIFT van het **PROCES-VERBAAL** wegens de plaats gehad hebbende **HERSTEMMING** voor TWEE KANDIDATEN voor de EERSTE KAMER der STATEN GENERAAL, naar aanleiding van art. 21 van het voorloopig Kiesreglement, in een der Vertrekken van het Raadhuis in deze Stad ter inzage van de Ingezetenen is gelegd.

GRONINGEN, 13 December 1848.

De Burgemeester voornoemd:
VAN ITTERSUM.

LEVERANTIE
AAN HET
STADS ZIEKENHUIS.

Ter kennis van degenen wordt gebragt, die genegen zijn, om aan het STADS ZIEKENHUIS, gedurende de eerste zes maanden van het jaar 1849, bij Inschrijving, de onderstaande LEVENSMIDDELEN OF VOORWERPEN te leveren, als:

I. RUND- en KALFSVLEESCH,
II. BROOD, BESCHUITEN, TARWEMEEL,
III. GROVE- en PARELGORT,
IV. BOTER;
V. KAARSEN;
VI. KOFFIJ, THEE en SUIKER;
VII. RIJST, ZOUT, SIROOP en GROENE ZEEP, en
VIII. JENEVER;

Dat de VOORWAARDEN van Besteding aan het STADS-ZIEKENHUIS ter lezing liggen met de MONSTERS van die Artikelen, welke daarvoor vatbaar zijn. De gesloten BILJETTEN van INSCHRIJVING, houdende de bepaling der prijzen, moeten vóór of op den 23sten December 1848 aan het GESTICHT worden bezorgd.

VERPACHTING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, op WOENSDAG, den 27sten December 1848, des voormiddags te elf uur, in een der VERTREKKEN van het RAADHUIS dezer STAD, in het openbaar te verpachten:

Voor het jaar 1849:

I. Het MODDERGELD;
II. Het STADS CONTINGENT of het EEN VIERDE der VRACHTLOONEN van het VEER van *GRONINGEN* op *WINSCHOTEN* en op *NOORDBROEK* en *vice versa.*
III. Het REGT van VISSCHEN, aan de Stad toekomende, in 6 perceelen.
IV. Het STEDEGELD van de PAARDENMARKTEN.

Voor de jaren 1849 *en* 1850:

V. De STADS KRANEN.

De Voorwaarden dezer Verpachting zullen acht dagen bevorens ter STADS SECRETARIJ ter lezing liggen.

GRONINGEN, 14 December 1848.

Burgemeester en Wethouderen: VAN ITTERSUM.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen:
J. H. M. HORA SICCAMA.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der Stad *Groningen* maken bekend, dat op WOENSDAG, den 3den Januarij 1849, des voormiddags te elf uur, in een der VERTREKKEN op het RAADHUIS dezer Stad, door hunnen GECOMMITTEERDE, op nadere goedkeuring, in het openbaar zal worden aanbesteed, voor den tijd van *één jaar:*

I. De HERSTELLING en het ONDERHOUD van de STRATEN in deze Stad.
II. De LEVERING van GREENEN- en VURENHOUT.
III. IDEM van STEEN, KALK, CEMENT, ENZ.
IV. IDEM van RONGEN, SPIJKERS en IJZERWAREN.
V. IDEM van LOOD, ZINK, SOLDEERSEL, LEIJEN en LOODGIETERS- en LEIDEKKERS-ARBEIDSLOONEN.
VI. IDEM van HARDSTEEN, ZERK, ENZ. en STEENHOUWERS-ARBEIDSLOONEN.

De Voorwaarden van deze Aanbesteding zullen, acht dagen bevorens, ter STADS SECRETARIJ ter lezing liggen, terwijl inlichtingen te bekomen zijn bij den STADS BOUWMEESTER.

GRONINGEN, 14 December 1848.

Burgemeester en Wethouderen: VAN ITTERSUM.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen:
J. H. M. HORA SICCAMA.

De **STEDELIJKE SCHOOLCOMMISSIE** te *Groningen* brengt bij deze ter kennis der belanghebbenden, dat de **NIEUWS GEBOUWDE BEWAARSCHOOL** voor **KLEINE KINDEREN** in het Zuiderdeel dezer Stad met den 1sten Mei 1849 zal worden geopend, en gesteld onder toezigt van twee BEWAARSCHOOLHOUDERESSEN, van welke de eerste zal genieten een traktement van DRIEHONDERD GULDEN en VRIJE WONING, en de tweede een traktement van TWEEHONDERD GULDEN.

Zij roept mitsdien al degenen, welke genegen en bekwaam mogten zijn, om te staan naar eene dier betrekkingen, bij deze op, om zich vóór den **15den JANUARIJ** (*) 1849 schriftelijk aan te melden ter Stads Secretarij.

GRONINGEN, 11 December 1848.

Namens de Stedelijke Schoolcommissie voornoemd:
L. B. LOHMAN,
Secretaris.

(*) Niet Februarij, zoo als bij vergissing in de vorige Courant is geplaatst.

De STEDELIJKE SCHOOLCOMMISSIE te *Groningen* adverteert, dat de AANGAVE der KINDEREN, voor welke de TOEGANG tot eene der STADSSCHOLEN tegen den 1sten Mei 1849 verlangd wordt, ter STADS SECRETARIJ zal moeten geschieden in den loop der maand Januarij aanstaande.

GRONINGEN, 14 December 1848.

Namens de Stedelijke Schoolcommissie:
L. B. LOHMAN, *Secretaris.*

De SECRETARIS van de STEDELIJKE SCHOOLCOMMISSIE te *Groningen* adverteert bij deze, dat er op ZATURDAG, den 6den Januarij 1849, des voormiddags van 10 tot des namiddags 1 uur, in het Raadhuis dezer Stad, zal worden GEVACEERD tot het VISEREN der AKTEN van SCHOOLONDERWIJZERS, SCHOOLHOUDERESSEN, BEWAARSCHOOLHOUDERESSEN en HUISONDERWIJZERS.

Wordende de Opgeroepenen uitgenoodigd, om alsdan schriftelijk op te geven hunne woonplaats, benevens de roode letter en het nommer hunner Behuizing.

GRONINGEN, 14 December 1848.

L. B. LOHMAN.

Er bevindt zich op het BUREAU VAN POLICIE een **DEURVERSIERSEL**, zijnde eene **BRONSKLEURIGE LEEUWENKOP** met **KOPEREN RING**, oogenschijnlijk GEWELDDADIG van eene HUISDEUR afgerukt. De BELEEDIGDE EIGENAAR wordt uitgenoodigd zijn' NAAM bekend te maken op bovengemeld BUREAU.

ITALIE.

ROME, 2 December.

Het ministerie wil terstond de constituerende vergadering voor geheel Italië beleggen. Graaf *Mamiani* heeft aan de Kamer voorgesteld, deswege onderhandelingen te openen met de overige Staten van Italië, te beginnen met Toscanen.

— Binnen weinige dagen — zegt de *Alba* onder anderen — zullen wij weten, welke houding de Paus wil aannemen, en alsdan zullen wij, *na een positief gouvernement te hebben daargesteld*, met kracht handelen. — Dit geeft, volgens sommigen, niet onduidelijk te kennen, dat de Kerkelijke Staat met eene republiek wordt bedreigd.

Intusschen neemt het ministerie van Rome eene krijgshaftige houding aan. Het zendt gedurig troepen naar de Napelsche grenzen, veinzende een' inval aan die zijde te willen beproeven.

— De beroemde pater *Ventura*, die lang politiek dood was, is weder op het tooneel verschenen, en hield eene openlijke lofrede op de volks-souvereiniteit.

— Men verwacht hier afgevaardigden uit alle liberale staatkundige genootschappen des lands, en zal dan een besluit nemen, wat er te doen staat.

— De dagbladen, die den Paus vijandig zijn, laten niet na, allerlei kwaadaardige geruchten van hem te verspreiden. Reeds heeft hij het middagmaal gebruikt *tête-à-tête* met den grootvorst *Alexander*, den zoon van den Russischen Keizer en met den „Koning-bombardier” van Napels.

TURIN, 5 December.

In de zitting van de Kamer der Afgevaardigden van Piëmont, van den 4den December, heeft de minister *Papetti* verklaard, „dat het ministerie zich had genoodzaakt gezien, zijn ontslag aan Z. M. in te dienen, maar het door Z. M. nieuw te benoemen bewind met alle krachten zou ondersteunen, ten einde het groote doel van allen, *de bevrijding van de vreemde overheersching*, zoo spoedig mogelijk te helpen verwezenlijken.’

DUITSCHLAND.

MANNHEIM, 4 December.

Het deficit in de groothertoglijke Badensche schatkist bedraagt *f* 5,900,000 guldens.

MUNCHEN, 5 December.

De Koning van Beijeren heeft bekend gemaakt, „dat hij 100 dukaten — zeker geen te hoogen prijs — uitlooft voor het beste antwoord op de vraag: „*door welk middel is de armoede het best te weren?*”

WEENEN, 7 December.

— Te Gumpendorf circuleert een adres, om de verlenging van den staat van beleg voor 6 maanden te verzoeken! — omdat men daarin alleen den waarborg ziet voor de rust en veiligheid, zoo noodzakelijk voor den bloei der nijverheid.

— In den laatsten tijd zijn er weder meer maatregelen van voorzorg genomen, om de openbare orde in Weenen te blijven verzekeren. Het aantal van de patrouilles, vooral des nachts, is vermeerderd. Het gebod, dat alle herbergen en koffijhuizen des avonds te tien uur moesten gesloten zijn, wordt streng gehandhaafd.

— Het huis *Rothschild* heeft een millioen in zilver voorgeschoten voor de betaling der troepen.

— De Hongaren zitten niet stil; zij hebben van de zijde van Presburg eenen strooptogt ondernomen, in de rigting van Bruck. Zoo als gemeld wordt, zijn zij tot Rohrau doorgedrongen; weshalve een bataljon van het regement *Latour* in allerijl, over de ijzerbaan, derwaarts is gezonden, om de aldaar geposteerde troepen te versterken.

Van den 8sten. Het *J. d. Oest. Lloyd* bevat de volgende statistiek van den Oostenrijkschen Rijksdag. In deze Vergadering zitten 123 grondeigenaars: 66 ambtenaars; 43 regtsgeleerden; 32 industriëlen; 26 doctoren in de medicijnen; 20 geestelijken (waaronder 2 bisschoppen, 1 pastoor en 1 rabbijn); 12 leeraars en professoren; 9 schrijvers; 8 burgers; 8 graven, enz.

KREMSIER, 7 December.

Smolka nam in de zitting des Rijksdags van heden, van zijne zending teruggekeerd, weder den voorzittersstoel in. Na eenige andere werkzaamheden, werd door een' der ministers het antwoord van den (afwezigen) minister-president op de interpellatie van den afgev. *Schuselka* voorgelezen. Op het 1ste punt werd geantwoord, „dat Oostenrijk onder geene militaire dictatuur stond, — en dat de uitvoerende magt geheel van den Keizer uitging; — dat de Regering vast besloten had de inwendige rust te handhaven, en hare regten zoo wel als hare verpligtingen kende, en dien overeenkomstig handelde; — dat de staat van beleg van Weenen door de noodzakelijkheid was te weeg gebragt en geenszins den handel en de nijverheid belemmerden.” Omtrent het 2de punt werd geantwoord, „dat de veroordeelingen te Weenen een noodzakelijk gevolg waren van den staat van beleg, maar dat de krijgswet reeds opgehouden heeft te werken voor hen, die aan den opstand hadden deel genomen.” — Omtrent het 3de punt (de teregtstelling van *Blum*) luidde het antwoord, „dat deze overeenkomstig het krijgsregt gevonnisd was.” — Over de klagt, „dat, ten opzigte van de veroordeelden *Blum* en *Fröbel*, de Duitsche rijkswet van den 29sten en 30sten September geschonden was,” — beweerde het antwoord, „dat, tijdens de arrestatie en de veroordeeling dier personen, die wet *nog niet officiëel bekend gemaakt was* aan de Oostenrijksche Regering, en dus ook nog niet in de Oostenrijksche monarchij kon gelden, — en ook in het algemeen niet gelden kan, *zoo lang de staatkundige betrekking tusschen Oostenrijk en Duitschland niet met wederzijdsche overeenstemming op eene duurzame wijze gevestigd is.*” — Deze laatste verklaring toont genoegzaam aan, welke de bedoelingen zijn der Oostenrijksche Regering ten aanzien van het Duitsche Rijksbestuur.

BRESLAU, 8 December.

Het akademische legioen zal ontbonden worden. De rector en de senaat hebben door eene kennisgeving op het zwarte bord medegedeeld, dat het ministerie de onverwijlde opheffing van de studentencorpsen bevolen had. Ten gevolge daarvan worden de studenten verzocht, hunne wapenen binnen drie dagen af te geven. Eene tweede kennisgeving meldt de opheffing van den *collegie-dwang*.

BERLIJN, 9 December.

— Men rekent het *deficit* voor het loopende jaar op 20,000,000 Thaler. (Bij rescript van den 17den Jan. 1820 had de Koning vastgesteld, dat het bedrag der staatsuitgaven nimmer de som van 50,836,150 th. zoude mogen te boven gaan, doch daarentegen door alle mogelijke bezuinigingen verminderd zou moeten worden.)

— Eene zeer interessante regtsvraag zal dezer dagen bij de regtbank alhier behandeld worden. Dr. *Stieber* namelijk, abonnent van den *Publicist*, heeft den redacteur van dat tijdschrift gedagvaard tot de levering der achterstallige nommers, die hij, bij abonnement vooruit betalende, het regt heeft te eischen. De redacteur verontschuldigt zich door te zeggen, dat *v. Wrangel* zijn blad verboden heeft. De klager zegt echter, nergens in de wetten te zien, dat hem de geldigheid van zulk verbod zou moeten doen erkennen.

Van den 10den. Z. M. de Koning betuigt in de *Staats-Courant* zijnen dank voor de bewijzen van hartelijke deelneming, hem geschonken bij zijn zilveren bruiloftsfeest, op den 29sten November jl.

[*Uit bijzondere berigten.* — Berlijn, den 10 December. Terwijl — zoo als wij reeds hebben berigt — eene officiëele kennisgeving den staat der schatkist zóó gunstig schildert, dat de van vele zijden aangebodene vooruitbetalingen der belastingen niet behoeven aangenomen te worden, — ziet de keerzijde der schilderij er minder fraai uit. Immers van eene doorgaans goed onderrigte zijde wordt verzekerd, dat het deficit in den loop dezes jaars ontstaan, meer dan 20 millioen Thaler bedraagt. En wat die vooruitbetalingen van belastingen betreft, — zoo schijnen deze grootendeels neder te komen op de aanbiedingen van eenige op zich zelve staande grondbezitters en predikanten, die, zonder eenige magtiging der gemeenten, namens deze aan 't ministerie offerten hebben gedaan. In vele oorden althans waren hevige protesten der gemeenten daarvan het gevolg, — maar deze zijn niet in de officiëele Staats-Courant opgenomen.

Even als in Frankfort, is er ook hier aanhoudend sprake, dat de Koning van Pruissen aan 't hoofd zoude komen des definitieven Rijksbestuurs van Duitschland. De tijd zal (weldra) leeren, wat hiervan zij.]

(*Zie het vervolg der Nieuwstijdingen, enz. in het Bijvoegsel.*)

Ingezonden stukken.

D'onrust en beroerten van onzen tijd vinden haren oorsprong niet *in't weren van positive godsdienst*leer *uit de scholen.*

Onlangs had de heer BEGEMANN, uit Roermonde, openlijk geschreven:

„Hoe wonderspreukig 't ook schijnen moge, alle beroeringen dezer eeuw, al dat losrukken der heiligste banden tusschen volken en vorsten, al die ontevredenheid met stand en staat, al dat bevelen zonder te gehoorzamen, ontstaat *door 't weren van positive godsdienst*LEER *van de scholen.*”

Naar mijne overtuiging, loog deze stelling, met eene stoutheid boven alle begrip, èn onzen tijd èn ons land in't aangezigt. Tegen haar heb ik toen de wereldhistorie van den dag tot getuige geroepen. Ik heb herinnerd, dat Pruisen, dat Oostenrijk, stellige godsdienstleer, *Religionunterricht*, op al hunne scholen hadden: en dat juist die volken de heiligste banden verscheurden; hoe Nederland rustig en kalm hier tegen over stond, hoewel daar, sedert meer dan veertig jaren, alle positive godsdienst*leer* van de scholen is geweerd.

De heer BEGEMANN heeft hiertegen geschreven: maar, eerlijk en rond, mijne uitspraak omtrent zijne stelling kan ik er niet om veranderen, dewijl er niet één enkel woord in't betoog wordt gevonden, waardoor de stelling waarheid zou kunnen worden.

Wat berigt de heer B.?

Hij geeft een niet onbelangrijk verslag van den staat zijner gemeente te Roermonde, gemoedelijk gesteld, en deelneming verwekkend met zijnen toestand. Maar die staat, die toestand, wat doen die af tot de waarheid zijner stelling? Aangenomen zelfs, dat te Roermonde de banden tusschen vorst en volk wierden losgerukt; dat de menschen er zonder positive godsdienst*leer* waren; dit aangenomen, 't geen de heer B. evenwel *niet* aanneemt: wie zou dan nog eene zóó algemeene uitspraak mogen gronden op den toestand van ééne grensstad, die vroeger nooit tot Nederland behoorde; die, sedert eene eeuw, nu in't bezit van Oostenrijk, dan van Frankrijk, dan van België, dan van Nederland was, en nu, op nieuw, eene onzekere toekomst te gemoet gaat? Mogten in zulk eene stad de banden tusschen vorst en volk zijn verscheurd, men zoeke dan d'oorzaak niet in't gemis van stellige godsdienstleer, maar in de stompzinnigheid der staatkunde, die in hare berekeningen, noode de zedelijke krachten der volken heeft opgenomen, en niet zelden de landen heeft toegewezen bij vierkante mijlen, met zóóveel en zóóveel levende menschen — have per mijl, even als plantagiën in de West met eene slavenmagt van zóó en zóóveel koppen.

Verder. De heer B. verhaalt, dat hij, in eene reeks van jaren, 257 ledematen heeft aangenomen uit bijkans alle steden van 't koningrijk: „en, kerk- of godsdienstonderwijs bragt bijkans niet één mede.” „Des lezens en schrijvens waren de meesten onervaren.” Treurig genoeg: maar 't beteekent hier volstrekt niets. Rukten ze de heiligste banden los; wilden ze niet gehoorzamen; waren't oproermakers? Dit alleen is de vraag.

't Meeste gewigt schijnt de heer B. te willen leggen op 't onderscheid tusschen *kerkleer* en *godsdienstleer;* aan 't verwarren van beide schrijft hij toe, dat ik de stelling, in verschil, niet aanneem. Zooverre mijne taalkennis reikt, is *leer: leer;* en 't onderscheid tusschen kerkleer en godsdienstleer, op deze plaats, volkomen denkbeeldig. Er volgt: „had Pruisen *godsdienstzin* door *godsdienstig* (godsdienst-?) onderwijs op de scholen bevorderd.” — Bereidwillig wil ik, dierhalve, van den heer B. aannemen: *kerkleer* voor een, meer koud, stelselonderwijs; *godsdienstleer* voor 't opwekken van den godsdienstigen zin. Doch, hoe nu? Door die uitlegging wordt de stelling laster.

Hooge ingenomenheid met zekere leerbegrippen, met de gebruiken van eigene kerk, wordt niet zelden aangetroffen dáár, waar 't aan alle godsdienst des har-

ten ontbreekt; ziellooze en dorre vormen en stellingen, waaraan de geest Gods vreemd is, zonder vruchtbaarheid in woord en daad. Dit kan niemand ontkennen, of't heeft plaats. Maar — of we spreken, door ons oordeel, eenen vloek uit over een groot deel der menschen — velen, die ijveren voor de kenmerkende geloofsleer, voor de vormen hunner kerk, willen en pogen tevens, *met* en *door* 't verspreiden en inplanten dier kerkleer en vormen, waarachtig en ter goeder trouw, godsdienst en godzaligheid van wandel te doen toenemen. Wordt de zin nu zóó opgevat: Pruisen, enz. heeft wel kerkleer-onderwijs, maar de talrijke schare van mannen, met die taak belast, zoekt *niet*, *met* en *door* dat onderwijs, den godsdienstzin te wekken en te bezielen: dan vergrijpen we ons aan duizenden, die we niet kennen, en onder welke er voorzeker velen worden gevonden, in wier schaduwe we niet mogen staan.

Honend wordt de stelling, tegelijk, voor eigen land en volk, wanneer godsdienstleer genomen wordt in den zin van godsdienstzin. Want ik moet dan lezen: „alle beroering dezer eeuw, al dat losrukken der heiligste banden, enz. ontstaat *door 't weren van godsdienstigen* ZIN *uit de scholen!*" Heeft de Wet van 1806, hebben WESTER, WERTS, NIEUWOLD, zoovele honderden, die voorstanders waren van hare beginselen, en die reeds rusten in de graven; zoovelen, die nog heden aan die beginselen vasthouden, hebben die allen, heeft één hunner, er ooit aan gedacht *godsdienstzin* uit de scholen te weren? Ik wenschte, om 't doel zijner circulaire, dat de heer B. nooit met deze uitlegging ware opgetreden. — 't Geen er in zijn schrijven voorkomt, van draaijen en verdraaijen, met toepassing op mij, vergeef ik gaarne. 't Was, zoo verbloeme ik mij dat, alléén om een hard woord tegen een hard woord te zetten. Draaijen, verdraaijen? Ik geloof 't van mijzelven niet, en ik geloof, dat de heer B. 't ook niet gelooft.

Nog dit, niet om mij, maar om de zaak en om zekere rigting in den geest des tijds. „Had Italië," zegt de heer B., „had „Oostenrijk, had Pruissen godsdienstzin door godsdienstig „onderwijs in de scholen bevorderd, gewis, er zou geen „bloed stroomen. Geen keizer, geen koning zou wankelend „zitten op zijnen troon. De oude waarheid, Jezus is de „Christus Gods, zou de vorst de knie doen buigen voor „den Koning der koningen, en in zijnen naam zou hij „den schepter voeren en regtspreken tusschen den man en „zijnen naasten."

In 't algemeen ontken ik niet, dat er waarheid en godsdienst ligt in deze gemoedelijke woorden; ik zelf geloof, dat de godzaligheid tot alle dingen nut is: maar toch meen ik, in die taal, eene zekere strekking te erkennen, die de verderfelijke rigting begunstigt, waartoe onze leeftijd, hier en daar, op nieuw overhelt. Namelijk: eensdeels *om* godsdienst en onderwijs te maken tot werktuigen voor de magtigen der aarde, tot *instrumenta imperii*, tot eene borstweer voor eigene ongeregtigheid, ten einde de volken te leiden naar een onregtvaardig welbehagen, gelijk d'orakels en wigchelarijen dit deden bij d'oude heidenen; anderdeels, *om 't wezen* en de kern van de godsdienst, voor de burgermaatschappij, te zoeken in strenge kerkvormen, in gemoedelijke beeldspraak. Hier is geen heil, geen wezenlijkheid. Bij al dàt godsdienstonderwijs, bij al dàt kniebuigen en plegtstatig verootmoedigen, bij al dàt geroep van Heere! Heere! zullen de troonen blijven wankelen, en de maatschappijen worden beroerd, *zoo lang* er niet, van de troonen, uit de hoogere standen, tevens waarheid uitgaat, deugd, geregtigheid, werkdadige christenzin en practische godzaligheid in woord en daad. Maar, wanneer eene waarachtig Evangelische denkwijze, met bezielende kracht de burgermaatschappij in al hare deelen zal doorstroomen; aanzienlijken en geringen, armen en rijken, hoog- en laaggeborenen, elkander als menschen, als Christenen, zullen ontmoeten ... ja, dan zal er meer rust en eendragt wonen op aarde. Dan, dit is eene les en wet voor allen, zoovele we menschen zijn en Christenen: laten we dan *allen* die taak op ons nemen, maar niet, laf van zin eenige toongevers volgende, de scholen tot den zoenbok zoeken te maken onzer eigene tekortkomingen.

A. N.

Benoeming en Beroeping.

S. dezes is geheel vreemd aan de Redactie der Groninger Courant. Toch wil hij kortelijk hare juiste opvatting van het woord *benoeming* verdedigen. *Benoeming*, de wortel der beide woorden duidt het aan, is volmaakt hetzelfde als *nominatie*. Uit haar geschiedt de beroeping, de verkiezing, de *electie*.

Te voren nam men dit onderscheid naauwkeuriger dan thans in acht, nu zelfs een fijn kenner onzer taal het niet erkent. Ten voorbeelde slechts een paar plaatsen uit den netten WAGENAAR. In het werk van zijne hand: *Tegenwoordige Staat der Vereenigde Nederlanden*, 1ste Deel, Amsterdam 1739, bl. 21, leest men: „De Walsche Kerken in Holland mogen Proponenten tot Predikanten *beroepen*, die 22 jaren bereikt hebben. Met het *beroep* gaat het op deze wijze toe." [Er wordt verlof van de Regering verzocht]. „Daarop treden de Kerkenraad en de Diakenen tot eene *benoeming* van zo veele Persoonen, als ieder der bijzondere leden bekwaam acht enz. 'T *benoemde* getal wordt naderhand tot drie gebragt, waaruit men éénen *verkiest*." En in de noot. „Op sommige plaatsen geschiedt de *benoeming* door de Kerkenraad alleen, of samengevoegd met *enz.* De *verkiezing* wordt er gedaan, enz."

In het tweede deel wordt bl. 482 gezegd. „Met het *verkiezen* der regeringspersonen van IJzendijke gaat het op deze wijze toe. De Baljuw der stad nevens de regerende Hoofdmannen maken eene *benoeming* van 14 personen, en uit deze en uit de 7 regerenden *verkiezen* de Afgevaardigden zeven." Nog duidelijker, zoo het mogelijk is, blijkt het onderscheid tusschen *benoeming* en *beroeping* in WAGENAAR'S *Amsterdam* (fol. uitg.) Deel II, bl. 140, (Uitg. in 8vo, Deel VII, bl. 474 en volg.). Vergelijk ook zijne *Vaderlandsche Historie* (Uitgave bij TIRION, 1757), Deel XIV, bl. 215, 216, Deel XVI, bl. 53, 57, 81.

Dat echter benoemen niet alleen *nominare*, *designare*, ook wel *constituere* beteekent, leert reeds KILIAAN. Dit neemt echter het wezentlijke onderscheid niet weg.

De heer NASSAU is wel wettig en deugdelijk *benoemd*, maar daarom geen *Candidaat*, voor de Eerste Kamer. Een Candidaat (dit is niet alleen de oorspronkelijke, maar tevens de blijvende echte beteekenis des woords) biedt zich aan, is rogator, petitor; de heer N. verklaart openlijk, dat hij geen deel wenscht te nemen aan die vergadering, welke echter, naar veler oordeel, veel ongeschikter voor hem, dan hij voor haar, is. Er zijn alzoo benoemden en verkozenen, die geene Candidaten zijn of geweest zijn: en omgekeerd.

Zoo verre bekend is, was de eenige Candidaat in Drenthe voor het lidmaatschap der Eerste Kamer de heer mr. GERRIT KNIPHORST.

C. S. N.

Mijnheer de Redacteur!

Het in UEds. Courant van jl. Dingsdag door mij geleverde betoog, dat volgens ons Kiesreglement alléén diegenen, welke aan de eerste stemming hebben deelgenomen, tot de herstemming kunnen worden toegelaten, zal ik nu vervolgen door aan te toonen, op welke wijze die herstemming moet plaats hebben.

De herstemming dan moet op dezelfde wijze als de eerste stemming geschieden, d. i. zoo als in art. 9, 10, 11 en 12 van het voorloopig Kiesreglement is voorgeschreven.

Zij, die van een tegenovergesteld gevoelen zijn en meenen, dat de herstemming dadelijk na het opnemen der stemmen in het hoofdkiesdistrikt moet plaats hebben en wel mondeling, schijnen zulks te willen gronden op art. 24, sub 1° en 3° l. c. Doch, behalve dat dit artikel niet van de minste toepassing is op de werkzaamheden van het hoofdkiesdistrikt, is zulks ook niet uit de woorden van dat artikel af te leiden. In art. 24 toch staat niet, dat de kiesgeregtigden in de vergadering van het hoofdkiesdistrikt onmiddellijk na het opnemen der stemmen tusschen de twee kandidaten moeten kiezen, maar er staat slechts, en wel sub 1°, dat er onmiddellijk een dubbeltal moet worden opgemaakt, t. w. door de Gedeputeerde Staten, en 3° dat de aanwezige kiezers uit de op de dubbeltallen gebragte personen moeten kiezen.

Doch wat men ook uit de woorden van een enkel artikel zou kunnen afleiden, bij de interpretatie eener wetsbepaling behoort men zich niet alleen bij dat artikel, veel minder bij een gedeelte van hetzelve te bepalen, maar het artikel met de geheele wet in verband beschouwen, en er eene uitlegging aan geven, welke met de overige bepalingen dier wet in overeenstemming is, zoo als geleerd wordt l. 24 D. ad T. de legibus etc. Nu heeft de wetgever in de artt. 9, 10, 11 en 12 van het voorloopig Kiesreglement de wijze van stemming voorgeschreven; in art. 24 wordt bepaald, dat bij gebreke van volstrekte meerderheid eene herstemming moet plaats hebben, zonder daarbij te voegen, hoe die stemming moet geschieden. Het zou eene ongekende overtolligheid zijn, bij dit artikel op nieuw te herhalen, op welke wijze gestemd moest worden; zoo zouden de gemelde artt. 9, 10, 11 en 12 tweemaal in de wet voorkomen. — De wetgever, eenmaal eene wijze van stemmen hebbende voorgeschreven, moest, wanneer hij wilde, dat daarvan bij de herstemming zou worden afgeweken, zulks uitdrukkelijk hebben bevolen.

Wanneer nu mijne wets-uitlegging juist wordt bevonden, dan doet zich al ligt de vraag op, wat het gevolg zal worden van zulke herstemmingen, welke niet dien overeenkomstig hebben plaats gehad? Waarschijnlijk zal zoodanige verkiezing, wanneer bij het onderzoek der geloofsbrieven aan de Tweede Kamer blijke, of aan de Tweede Kamer werd bekend gemaakt, dat die verkiezing strijdig met de wet heeft plaats gehad, worden vernietigd, en de verkozene niet als vertegenwoordiger worden toegelaten. Het zal weinig afdoen, dat zoodanige van de wet afwijkende verkiezing hebbe plaats gehad krachtens eene Resolutie van Gedeputeerde Staten; want de Ged. Staten kunnen geene andere wijze van stemming voorschrijven, dan bij de wet is bepaald. Wel heeft de wetgever in de slotbepaling van het voorloopig Kiesreglement aan de Gedeputeerde Staten opgedragen om alle oprijzende geschillen of bezwaren te beslissen, maar het is geen bezwaar noch geschil, *hoe* en *door wie* de herstemming moet geschieden; want, hoe gebrekkig aan sommigen het voorloopig Kiesreglement moge voorkomen, wat de herstemming betreft, is alles duidelijk bij hetzelve voorgeschreven.

.... d. 13 Dec. 1848. X.

De Groninger Commissie tot onderzoek der Longziekte, — in spe.

In het *Repertorium* 1848, blad 21, dezer dagen uitgekomen, vindt men een uitvoerig Adres, namens de Leden van het *Groninger Vee-artsenijkundig Genootschap*, den 8sten Aug. dezes jaars opgesteld door de heeren Rijks-veeartsen J. C. BILLROTH, P. WERKMAN en J. EBENS (die door de vergadering daartoe gecommitteerd waren), en door hen opgezonden aan heeren Gedeputeerde Staten der provincie *Groningen*. Dit Adres is zijn *ontstaan* verschuldigd aan het Besluit der Provinciale Staten van dit gewest, d.d. 25sten Julij l.l., waarbij onder meer bepaald werd, dat er in deze provincie eene speciale commissie zoude worden benoemd, belast met het onderzoek naar den aard der Longziekte onder de runderen, naar de middelen, om die geduchte ziekte tegen te gaan, enz., — en heeft bepaaldelijk ook *ten doel*, den heeren Gedeputeerde Staten dringend te verzoeken, dat, ingeval er een nader onderzoek omtrent de gemelde aangelegenheid zoude worden ingesteld, die taak aan *deskundigen* worde opgedragen, en bevelen zij, *als zoodanig* (dat is met uitsluiting van Geneeskundigen, niet-veeartsen zijnde) het *Groninger Vee-artsenijkundig Genootschap*, dat geheel daarvoor ingerigt is, met gepaste vrijmoedigheid aan. — Bij deze gelegenheid herinnerden wij ons bovengenoemd Besluit der Staten, — en tevens, dat er, zoo veel wij weten, tot dato dezes daaraan geen gevolg is gegeven, noch wat het eerste, noch wat het tweede lid des Besluits betreft. Misschien, daar men op dit oogenblik van het bestaan der ziekte in deze provincie niets hoort, dat thans de zaak gevoegelijk kan blijven rusten, en dat de heeren Staten het zóó ook begrijpen: — maar van Julij tot December zijn 5 maanden verloopen, gedurende wier eerste helft de ziekte stellig op meer dan ééne plaats in dit gewest is voorgekomen. Waarom werd toen geen gevolg gegeven aan het genomen Besluit, hetwelk men in de eerste plaats aan de ijverige pogingen van het Genootschap te *Onderdendam* had te danken? Wij weten het niet, tenzij er wèl reeds een en ander in dezen hebbe plaats gehad, — hetwelk wij echter niet weten, maar ook niet weten kunnen, omdat er niets van is bekend gemaakt of bekend geworden.

De zaak verdiende anders waarlijk wel eene ijverige behartiging, en men kon die ook wel met reden verwachten, als men bedenkt, dat er niets verder te doen viel, dan aan een na rijpe overwegingen genomen Besluit gevolg te geven, in eene aangelegenheid, van wier gewigt men — juist door het nemen van dat Besluit — zelf reeds het krachtigste getuigenis had gegeven.

Van huis, 10 Dec. 1848. J.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 10 Dec., kapit. *Koster* Catharina, van Marouim; *Hazewinkel* Harmina, van Livorno; den 11den *de Weerd* Anna Elisabeth, van Suriname; *Lovius* Trekvogel, van Bordeaux; den 12den *Ouwehand* Westphalia, van Hull. — Te Texel den 10 Dec., *Duintjer* Friso, van Newcastle; *Zijlstra* Kaashandel, van Sunderland; den 11den *Hazewinkel* Grietje Mollema, van Hartlepool; *Klein* Eendragt, van Yarmouth. — In het Vlie den 10 Dec., *Keun* Hendrik, van Newcastle; *Steffens* Johannes, van Sunderland. — Te Helvoet den 10 Dec., *Nijman* Handelaars, van Londen. — Te Brielle den 10 Dec., *Pijbes* Annachiena Jantina, van Londen. — Te Kingstown den 8 Dec., *Fekkes* de Hoop, van Dublin n. Ostende. — Te Hamburg den 7 Dec., *Meijer* Alma, van Batavia. — Te Fredrikshavn den 20 Nov., *Wijkmeijer* Gesina, van Riga n. Dendermonde; den 21sten *Sissingh* Harmina Catharina, van Koningsbergen n. Amsterdam.

Binnengekomen te Amsterdam den 12 Dec., kapit. *Kuiper* de 5 Gezusters, van Seaham; den 13den *Zijlstra* Kaashandel, van Sunderland. — Te Texel den 11 Dec., *Klein* Tweelingen Daniel en Wilco, van St. Ubes, om order; *Potjewijd* Eppien, van Seaham; den 12den *Bosker* vr. Grietje, van Sunderland. — Te Brielle den 11 Dec., *Bakker* Margaretha Agnes, van Londen. — Te Gravesend den 10 Dec., *de Boer* de Vriendschap, van Harlingen. — Ter Reede van Dungeness den 10 Dec., *de Jonge* Maria, van Rotterdam n. Liverpool. — Te Bremerhaven den 10 Dec., *Karsijns* Vriendschap, van Bayonne.

In lading op de Rivier van Bordeaux den 30 Nov., kapit. *de Vries* de Gezusters, voor Amsterdam. — Te Londen den 9 Dec., *de Boer* Jantina, voor Amsterdam.

Zeilklaar te Londen den 8 Dec., kapit. *Bakker* Margaretha Agnes, naar Rotterdam.

Vertrokken van Amsterdam den 9 Dec., kapit. *Kolk* de jonge Boll, naar Londen; *Mooi* Tiessina, naar Hamburg; den 12den *van der Wijk* Annachiena, naar Messina; *Bolmeijer* de 2 Gebroeders, naar Bremen. — Uit het Vlie den 10 Dec., *de Jong* jonge Pieter, naar Hamburg. — Van Helvoet den 11 Dec., *Swart* de 3 Gebroeders, naar Valparaiso; *Heeres* de Witte Leeuw, naar Limerick. — Van Vlissingen den 10 Dec., *Bekkering* Gesina, naar Bremen. — Van Kroonstad den 28 Nov., *Smidt* Margina Bosscher, naar Elseneur. — Van North Shields den 7 Dec., *Scherpbier* Jantina Frouwina, naar Zwolle. — Van Hull den 8 Dec., *Veeling* Catharina, naar Zwolle.

Vertrokken van Texel den 12 Dec., kapit. *Engelsman* Richard, naar Hull. — Van Helvoet den 12 Dec., *de Boer* Gesina Jantina, naar Nantes; *Bolhuis* Roelfina Gesina, naar Hull. — Van Bremerhaven den 9 Dec., *Bolhuis* Gesina en *Huisman* de 4 Gebroeders, beide naar Groningen.

Gepraaid den 5 October, op 30° 5′ Z. Br., 86° 20′ O. L., het schip *Lewe van Nijestein*, kapit. Sickens, van Batavia n. Amsterdam, 31 dagen reis, aan boord alles wel.

Volgens brief van kapit. Martens, voerende het schip *Marij en Hillegonda*, van Batavia op Rotterdam bestemd, te Brouwershaven binnen, had hij van de Wester-eilanden af tot aan het Kanaal met eene verschrikkelijke hooge en moeijelijke zee te kampen gehad, waarbij de matroos H. Huijer over boord sloeg en verdronk; het schip en tuigaadje had veel geleden.

Het schip *jonge Brechtus*, kapit. Teensma, van Petersburg op Amsterdam bestemd, is den 25 Nov. te Reval binnengeloopen, er waren aldaar en te Baltishport verscheidene schepen wegens tegenwind liggende.

Het schip *jonge Agatha*, kapit. Zeilinga, van Koppenhage naar de Maas, is den 28 Nov. met overgeworpen lading te Mandahl binnengeloopen, doch zou waarschijnlijk den 2 Dec. vertrekken; ook waren aldaar verscheidene schepen liggende, waaronder eenige, die reeds den 3 Nov. de Sond gepasseerd zijn.

Het schip *Reina*, kapit. Vos, van Memel naar Harlingen, is na 6 weken in zee te zijn geweest, den 9 Dec. door loodsen te Cuxhaven in de haven gebragt.

Men meldt uit Drammen, d.d. 24 Nov.: Sedert acht dagen heerscht alhier een hevige koude; hoewel in de laatste dagen iets verminderd, is het Fjord geheel met ijs bedekt.

Het schip *Dorothea*, kapit. Lucht, van Elbing naar Amsterdam, te Tonningen binnengeloopen, moet de lading raapzaad, welke verhit en door zeewater zwaar beschadigd is, lossen.

De volgende schepen zijn te Tonningen wegens tegenwind liggende: *vr. Clasina*, kapit. Wolthuis, van Rostock, *Goede Verwachting*, kapit. Lieflijn, van Straalsund, en *Hendrika*, kapit. Joosten, van Rostock, alle drie naar Rotterdam; *jonge Ype*, kapit. Teensma, van Stege, *juffer Grietje*, kapit. Kliphuis, van Apenrade, *Harmina*, kapit. Brouwer, van Litau, en *vr. Ikina*, kapit. Knoop, van Catingzijl, alle vier naar Amsterdam; *Clara Catharina*, kapit. de Vries, van Stockholm naar Cardiff; *Martha*, kapit. Mugge, van Tonningen naar Holland; *Aurora*, kapit. Brouwer, van Stettin naar Oldenburg; *Meike*, kapit. Zelinga, van Straalsund naar Schiedam; *Hillechiena*, kapit. Prins, van Anclam naar Schiedam; *Agneta*, kapit. Fokken, van Stettin n. Leer; *Janette*, kapit. Bonjer, van Flensburg n. Lijnn.

Men meldt uit Delfzijl, d.d. 9 Dec.: Volgens rapport van loodsen, was den 5den dezer in de Ooster-Eems gezien een schoonerkof onder noodvlag, doch was het door de aanhoudende storm onmogelijk geweest de Eems in te werken.

ZOUTKAMP, 13 December. Vertrokken den 10den kapit. *Jenkins* Jane, naar Ipwich. — Zeilklaar, *Darling* Morel, naar Wisbeach; *Arnold* Ebenezer en *Olthoff* Abeldina, beide naar Londen.

DELFZIJL, 14 December. Binnengekomen den 10den kapit. *Molenkamp* vr. Aaltje, van Leer; *Bragt* de 4 Gebroeders, van Ditzum; *Schepers* vr. Maria, *Held* Helena, *Boll* Maria Helena en *Harz* Ober Eems, alle vier van Meppen; *Forma* vr. Antje, van Leer; *Sliwa* jonge Willem, van Ditzum; *de Winter* Margaretha, van Newcastle naar Amsterdam, als bijlegger; *de Vries* vr. Ida en *Esbra* Elisabeth, beide van Bremen; *Kramer* Fennechiena, van Moldorp; den 13den *Drewes* Johanna, van Bremen. — Vertrokken den 13den *Feikes* vr. Aaltje en *Kramer* de Hoop, beide naar Leer.

Lijst der Nederlandsche Schepen welke de Sond gepasseerd zijn.

3 Dec. Steffens, Concordia (Sappemeer), van Stettin naar Amst.
de Boer, Zwaantina Hendrika (Pekela), v. Koningsb. n. Rott.
4 —— Hazewinkel, Arendina Harmina (Veend.), v. Koningsb. n. (Amsterdam.
5 —— Boiten, Fossina Siers (Veend.), v. Stettin n. Boulogne.
Hagedoorn, Jantina (Pekela), v. Koningsb. n. Rouen.
Smit, Margina (Pekela), v. Libau n. de Maas.
Lupkes, Allette Charlotte (Hoogez.), v. Stett. n. St. Valery.
6 —— Plukker, de jonge Hendrik (Harl.), v. Dantz. n. Amst.

De Wind den 3den W.Z.W.; den 4den Z.Z.O.; den 5den Z.Z.W.; den 6den Z.O.

ELSENEUR, 6 December 1848.

206de KONINKL. NEDERL. LOTERIJ.

Trekking der Vijfde Klasse.

13*de Lijst.* No. 7635 een prijs van *f* 1500. No. 6431 98 en 1782 ieder een prijs van *f* 1000. — 14*de Lijst.* No. 5921 een prijs van *f* 100,000. No. 13512 een prijs van *f* 1000. No. 17167 een prijs van *f* 5000. — 15*de Lijst.* Geene.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 8sten tot en met den 14den December 1848 zijn te *Groningen* geboren 9 zoons en 12 dochters; gehuwd 5 paren; overleden 8 ouden en 5 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 12 *December.*

TARWE.	N. GERST.	Bl. Voer 42 ℔ *f* 2,0
O. Bak ℔ *f*	Winter 52 ℔ *f* 2,55	Zw. » 38 » » 1,6
Jarige 70 » » 7,25	» 54 » » 2,80	» 41 » » 1,8
dito 72 » » 7,75	» 56 » » 3,10	» 44 » » 2,0
N. Old. 66 » » 4,35	Zomer 55 » » 2,75	BOONEN.
» 68 » » 4,85	» 57 » » 3,00	Paardb. *f* 3,50,75 *f* 4,10
» 70 » » 5,40	Knobbe 60 » » 3,40	ZADEN, ENZ.
ROGGE.	» » »	Gr.G. p.m. *f* 5,25,50
N. Inl. 66 ℔ *f* 3.70	N. HAVER.	Par.100N. ℔ *f* 8,50 *f* 9,50
» 68 » » 4,10	Dikke 35 ℔ *f* 1,45	Koolz. *f* 8,50 a *f* 10,25
» 70 » » 4,50	» 38 » » 1,60	Zomerz. *f*
O. dito 68 » » 4,20	» 40 » » 1,75	Boterz. *f* 7,25,50
N. BOEKWEIT.	» 42 » » 1,90	G.Mostz. *f* 8 a *f* 11
Gr. Zand 62 ℔ *f* 3.30	» 44 » » 2,05	Raapolie p. v. *f* 35
» 64 » » 3,70	» 46 » » 2,25	Boter ¼ Ton 1ste soort
» 66 » » 4,10	» 48 » » 2,50	*f*
Zw. Zand 64 » » 3,55	Bl. Voer 38 » » 1,65	2e Dito *f*
Veen 64 » » 3,45	» 40 » » 1,80	3e Dito *f*

Tarwe nagenoeg als voren. — Rogge, Boekweit en Gerst tot iets lagere prijzen traag afgaande. — Haver wel zoo aangenaam. Boonen traag. — Gort flaauw. — Koolzaad in een doen.

ROTTERDAM, 11 *December.* Tarwe: jarige witte Zeeuwsche, Vlaamsche, Overmaassche en Flackeesche met kleinen aanvoer en door iets meerder vraag ter verzending tot vorige prijzen wel afgegaan; puike van *f* 8,30 tot *f* 8,60, mindere van *f* 7,80 tot *f* 8,10; nieuwe redelijk aangevoerd als voren, de puikste en droogste van *f* 7,40 tot *f* 7,80, middelbare van *f* 6,80 tot *f* 7,20 per mud. Poolsche zonder omgang, roode soorten ten volle prijshoudend, ter verzending en aan gebruikers met redelijken handel in entrepot; 160 ℔ nieuwe Hooglandsche Kleefsche *f* 242; 159 ℔ puike Neder Rijn *f* 240; 160 ℔ puike Kleefsche *f* 244 in consumtie; 160, 162 ℔ nieuwe Hooglandsche Kleefsche *f* 260, *f* 270; 161 ℔ jarige dito *f* 280; 161 ℔ nieuwe Meursche *f* 263; 159 ℔ nieuwe Kleefsche *f* 235, *f* 238; 156, 158, 160 ℔ nieuwe Bovenlandsche *f* 228, *f* 235, *f* 240; 156 ℔ nieuwe Rijn *f* 235. — Rogge. Nieuwe Zeeuwsche en Vlaamsche bij een matigen toevoer als voren slepende opgeruimd, de puikste en droogste van *f* 5,30 tot *f* 5,50; mindere en Overmaassche van *f* 4,80 tot *f* 5,20 per mud. De overige soorten tot verlaagde prijzen bij uitslijting 150 ℔ nieuwe Rijn *f* 148, *f* 150; 144, 148 ℔ dito *f* 139, *f* 147: 148, 150 ℔ nieuwe Limburger *f* 145, *f* 150; 150 ℔ nieuwe Overijsselsche *f* 147; 151 ℔ jarige Rostocker te Delfshaven te leveren *f* 156. — Gerst. Nieuwe Zeeuwsche en Flackeesche redelijk aangevoerd, prijzen als voren; de beste partijtjes Winter van *f* 4 tot *f* 4,20, mindere van *f* 3,80 tot *f* 3,90; Zomer van *f* 3,60 tot *f* 3,80, mindere van *f* 3,40 tot *f* 3,50 per mud. De overige soorten zonder omgang. — Haver: nieuwe en Overmaassche tot vorige prijzen traag afgegaan, korte van *f* 2,50 tot *f* 3,20, lange van *f* 2 tot *f* 2,50 per mud. Van andere soorten 100 ℔ Jarige Groninger Voeder *f* 88 verkocht. — Boekweit tot iets lagere prijzen langzaam afgegaan, op 140 ℔ nieuwe Noord-Brabandsche *f* 142, *f* 144, *f* 146; nieuwe Groot-Brabandsche *f* 144, *f* 146; nieuwe Rijn *f* 136, *f* 138. — Paardenboonen door meerder vraag 10 cents hooger; nieuwe Zeeuwsche en Overmaassche van *f* 3,90 tot *f* 4,20; Duivenboonen, kleine *f* 5,40, *f* 5,50; grootere dito *f* 5, *f* 5,20. Witteboonen 25 cents lager; Zeeuwsche van *f* 6,20 tot *f* 7; Walchersche *f* 7,25; bruine slap, Walchersche *f* 7,50, *f* 7,80; Zeeuwsche en Goessche van *f* 6,50 tot *f* 7,20 per mud. — Erwten als voren; nieuwe Geldersche graauwe van *f* 8 tot *f* 11; Zeeuwsche van *f* 6 tot *f* 7,50; nieuwe Zeeuwsche en Walchersche blaauwe van *f* 6 tot *f* 7; nieuwe Zeeuwsche witte niet mooi *f* 6, *f* 6,50 per mud. — Koolzaad prijshoudend, puik jarig Zeeuwsch gestoken 61 p. vl. verkocht.

AMSTERDAM, 11 *December.* Tarwe tot vorige prijzen met weinig handel: 127 ℔ b. Pools. *f* 326; 130 ℔ Geld. *f* 326, *f* 330; 122 ℔ Gron. *f* 163 aan de Zaan; 123 ℔ Noord-Holl. Smet *f* 178. — Rogge tot iets hoogere prijzen met goeden handel aan consumtie en speculatie; in entr. 121 ℔ Pruiss. *f* 136; en in cons.: 116 ℔ Petersb. *f* 123 kontant; 117 ℔ dito *f* 128, *f* 130; 120 ℔ Odessa *f* 133; 124 ℔ n. Inl. *f* 146; 127 ℔ Pommer *f* 150; 124 ℔ n. Inlands. *f* 143; 125 ℔ Dito *f* 145; 122 ℔ Holst *f* 135. — Gerst en Haver zonder handel. — Boekweit als voren: 121 ℔ Amersf. *f* 157.

Koolzaad op 9 vat dadelijk ¼ p. vl. lager; verk.: Zeeuwsch 58 p. vl.; op 9 vat dadelijk 60½ p. vl.; April 62½ p. vl. — Lijnzaad in een doen; 111 ℔ Riga *f* 215; 108, 109 ℔ Arch. *f* 225; 112 ℔ Odessa *f* 250. Raapolie dadelijk niet williger, op levering wel zoo aangenaam. Lijnolie zeer flaauw. — Raapolie op 6/w. *f* 37,75; vlieg. *f* 36,75 a 50; Mei *f* 35,50 a *f* 36; Sept. *f* 35,25 a 50. — Lijnolie op 6/w. *f* 26,75; vlieg. *f* 26 a *f* 25,75. — Hennepolie op 6/w. *f* 35; vlieg. *f* 34. — Raapkoeken *f* 56 a *f* 60. — Lijnkoeken *f* 8 a *f* 10.

AMSTERDAM, 13 *December.* Pools. Tarwe iets lager, met weinig handel, andere soorten met meer handel: 128 ℔ b. Pools. *f* 320; 130 ℔ Gelders. *f* 235; 128 ℔ o. Vries. bij partij *f* 250; 181 ℔ n. dito *f* 165; 114 ℔ Gron. *f* 130; 125 ℔ n. Gelders. *f* 207. Rogge met weinig handel: 117 ℔ Petersb. *f* 130, *f* 127 ℔ Pommer *f* 155 bij gerijf. — Gerst: 97 ℔ Vries. Zomer *f* 97, *f* 98; 106 ℔ Knobbe *f* 112. — Boekweit in een doen: 121 ℔ Nijkerker *f* 157.

Koolzaad in een doen, verkocht: Oostvriesch 50 p. vl.; op 9 vat April $63\frac{1}{2}$ p. vl.; Oct. $60\frac{1}{2}$ p. vl. — Lijnzaad in een doen: 109, 110 ℔ Riga f $212\frac{1}{2}$. — Raapolie dadelijk in een doen, op levering wel zoo aangenaam. Lijnolie weder flaauwer. Raapolie op 6/w. f 37,75; vliegend f 36,50 a 75; Mei f 36. — Lijnolie op 6/w. f 26,50; vlieg. f 25,75 a 50. Hennepolie op 6/w. f 35; vliegend f 34.

LONDEN, 8 *December*. Holl. Boter met goede vraag op de vorige prijzen, beste Vriesche bedong 90 a 96 sh.

LONDEN, 11 *Dec*. Hetgeen van Inl. Tarwe heden ter markt was vond tot de prijzen van ll. Maandag gereede koopers en puike partijen bedongen zelfs iets daarboven. Vreemde was tot de vorige notering goed gevraagd. Gerst, Haver, Boonen en Erwten nagenoeg onveranderd.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Amsterdam, 13 *December*.

NEDERL. Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. 47, $47\frac{1}{4}$, 47; Dito Cert. 3 pCt. $55\frac{15}{16}$, 56, $55\frac{15}{16}$; Dito op rescontre 4 pCt. $72\frac{1}{16}$, $72\frac{3}{8}$, $72\frac{1}{16}$; O. I. Leening 4 pCt. $70\frac{7}{8}$; Amort. Synd. $3\frac{1}{2}$ pCt. 73. — BELGIE, bij *Rothschild* $2\frac{1}{2}$ pCt. $37\frac{1}{2}$, $37\frac{3}{4}$, $37\frac{11}{16}$. — SPANJE, L. bij *Ardoin* van 85 £ 5 pCt. $9\frac{5}{16}$, $9\frac{3}{8}$; Dito Dito van 510 £ 5 pCt. $9\frac{1}{4}$, $9\frac{5}{16}$; Dito bij Dito, Onbep. Stukken, 5 pCt. $8\frac{7}{8}$; Dito 3 pCt. $25\frac{3}{4}$; Dito Binnenl. à 6 m. 3 pCt. $18\frac{3}{16}$, $18\frac{1}{4}$, $18\frac{1}{4}$; Coup. Ardoin $5\frac{15}{16}$, 6. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. $23\frac{3}{8}$; Dito Dito 4 pCt. $24\frac{5}{8}$, $24\frac{11}{16}$, $24\frac{3}{8}$. — RUSLAND, Oblig. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 99; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. $98\frac{3}{8}$; Certific. bij *Hope* 4 pCt. $78\frac{3}{4}$, $78\frac{7}{8}$, $78\frac{7}{8}$; Dito bij *Stieglitz en comp.* 4 pCt. $78\frac{1}{2}$, $78\frac{13}{16}$; Certificaten van Inschrijving in Assignatiën 6 pCt. $58\frac{1}{2}$, $58\frac{5}{8}$. — POLEN, Aand. met Loten fl. 500 f 125. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. $68\frac{1}{4}$, $68\frac{3}{8}$; Dito $2\frac{1}{2}$ pCt. $35\frac{7}{8}$, 36; Amerik. Bank-Actiën $3\frac{1}{8}$, $\frac{3}{16}$; Louis. bij *Hope* 5 pCt. $78\frac{3}{4}$; Braz. 5 pCt. 77; N. Mexic. 5 pCt. $20\frac{1}{16}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{8}$; Peru 6 pCt. 25, $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{8}$; Gren. 1 pCt. $12\frac{1}{4}$; Ecuador $1\frac{15}{16}$, 2; Ven. $2\frac{1}{4}$ pCt. $15\frac{5}{8}$; Handelm. kontant 138, $\frac{1}{2}$; Ned. Bank-Actiën $147\frac{3}{4}$.

In Integr. vertoonden zich onderscheidene verkoopers, ten gevolge waarvan de koers derzelve iets lager dan gisteren blijft. In de overige binnenl. fondsen was weinig handel noch variatie.

In Spaansche was de affaire onbeduidend, en geene verandering in de prijzen. Portugesche goed prijshoudend. Russische en Oostenrijksche iets meer gezocht. Naar Peru en Mexik. was tot wederom verhoogde koersen vrij levendige vraag.

Venez. Onbep. St. $2\frac{1}{4}$ pCt. $14\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$; Gren. Uitg. $2\frac{1}{8}$, $\frac{3}{16}$; Peru Coup. f 2, $\frac{3}{32}$.

Koers van het geld: Prolongatie $2\frac{1}{2}$; Beleening $2\frac{1}{2}$; Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur: Integr. $2\frac{1}{2}$ pCt. $46\frac{15}{16}$; Ard. à 510 £ $9\frac{1}{4}$; Binnenl. 3 pCts. $18\frac{3}{16}$ a $\frac{1}{4}$; Metall. $2\frac{1}{2}$ pCts. $35\frac{15}{16}$.

ADVERTENTIEN.

BOELDAGEN VAN MOOIJE BOSCHKIDDEN,

op DINGSDAG, den 19den December 1848, bij het BLAAUWEHUIS te *Loppersum*, op WOENSDAG, den 20sten December, bij LINTHORST, te *Kaakheem*, onder *Ten Boer*; op DONDERDAG, den 21sten December, bij JAN O. BRONTSEMA, te *Farmsum*, voor J. G. REITSEMA, ook van eenige beste **PAARDEN**, en op VRIJDAG, den 22sten December, ten Huize van J. KUIPERS, te *Uithuizermeeden*, voor REITSEMA, en ook 3 beste **PAARDEN**.

H. K. GLAS.

, Mr. **M. DE MUINCK**, Notaris te *Grijpskerk*, gelenkt, ten verzoeke van BREGTJE J. SIJTSMA, Weduwe F. H. FERINGA, op VRIJDAG, den 22sten December 1848, des avonds te vijf uur, in het GEMEENTEHUIS te *Grijpskerk*, publiek te verkoopen:

I. Eene nieuw getimmerde **BEHUIZING**, no. 101, en een **TUINTJE**, doende jaarlijks tot grondpacht *f* 3—00, staande en gelegen aan de Oostzijde te *Grijpskerk*, bij J. A. VERDENIUS in huur bewoond.

II. Een ruim **GEBOUW**, no. 10 en 11, met deszelfs **ERF**, zijnde een PAKHUIS, voorzien met drie WONINGEN en GRAANZOLDERS, staande en gelegen op eigen grond, aan de Vaart te *Grijpskerk*.

Mr. M. DE MUINCK.

, Mr. **M. DE MUINCK**, Notaris te *Grijpskerk*, gedenkt, ten verzoeke en ten Huize van K. R. KUGSTRA en Vrouw, te *Kommerzijl*, op WOENSDAG, den 3den Januarij 1849, des morgens te elf uur, publiek te verkoopen:

Eene aanzienlijke **KOOPMANS BEHUIZING**, no. 98, voorzien van ruime Vertrekken, Kelder, Pomp en Regenbak, alsmede eenen **TUIN**, staande en gelegen op eigen grond te *Kommerzijl*, onder *Niehove*.

Mr. M. DE MUINCK.

, In het midden van de maand JANUARIJ 1849, dag en plaats nader te bepalen, zal, ten verzoeke van de Kinderen en Erfgenamen van wijlen JAN DIJCK en MARIA SINNINGHE, in leven Echtlieden, onder *Noordhorn*, ten overstaan van den ondergeteekenden Notaris, publiek worden verkocht:

I. Eene kapitale **BOERENPLAATS**, no. 126, bestaande in eene BEHUIZING en SCHUUR met het REGT DER VASTE BEKLEMMING van derzelver *Erf*, *Tuin* en *Landerijen*, groot 26 Bunders, 71 Roeden en 50 Ellen, staande en gelegen bij het voormalig Noordhorner Tolhek, onder *Noordhorn*, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 225—00.

II. Eene kapitale **BOERENPLAATS**, no. 13, bestaande in eene BEHUIZING en SCHUUR met het REGT DER VASTE BEKLEMMING van derzelver *Erf*, *Tuin* en *Landerijen*, groot 32 Bunders, 71 Roeden en 90 Ellen, staande en gelegen aan den Straatweg onder *Noordhorn*, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 225—00.

Mr. M. DE MUINCK.

, De Notaris **J. J. DE BLÉCOURT**, te *Wildervanck*, zal, ten verzoeke van de Erfgenamen van wijlen ROELF WILLEMS PANMAN, in leven Landgebruiker te *Ommelanderwijk*, onder *Veendam*, op VRIJDAG, den 22sten December 1848, des avonds te zes uur, ten Huize van den Logementhouder E. J. DUINTJER, in *de Unie*, aan het Oosterdiep te *Veendam*, publiek veilen en verkoopen:

I. Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, LOSSE SCHUUR, TUIN en opstrekkende Plaats LAND, groot 10 Bunders, 30 Roeden, 30 Ellen, te zamen staande en gelegen Zuidkant van de *Ommelanderwijk*, onder *Veendam*.

II. Twee Blokplaatsen LAND, met de VOORAFFEN, gelegen op no. één aldaar, get. no. 9 en no. 20, te zamen groot 17 Bunders, 34 Roeden en 10 Ellen.

III. Vier Kampen LAND, gelegen op de Plaats no. 13 aldaar, te zamen groot 4 Bunders, 89 Roeden, 10 Ellen.

, De Notaris **J. J. DE BLÉCOURT**, te *Wildervank*, zal, op VRIJDAG, den 29sten December 1848, des avonds te zes uur, ten Huize van den Kastelein K. A. VEENHOVEN, te *Wildervank*, publiek veilen en verkoopen:

I. Het **TJALKSCHIP**, genoemd ***VAGEDACHT***, groot 79 Tonnen, met al deszelfs OPGOEDEREN en TOEBEHOOREN, zoo en invoege hetzelve tot dusverre door LAMMERT DOUWES DE GROOT als Schipper is bevaren, en thans is liggende in het Beneden Dwarsdiep te *Veendam*.

II. Het **HEK-TJALKSCHIP**, genoemd ***DE VRIENDSCHAP***, groot 73 Tonnen, mede met al deszelfs OPGOEDEREN en TOEBEHOOREN, tot dus verre bevaren door nu wijlen TAMME ADDES SCHUITEMA, en thans liggende voor de Behuizing van N. BOITEN, in het Westerdiep te *Wildervank*.

Zullende de Inventarissen in tijds ter lezing liggen ten Huize van Verkoop, alsmede ten Kantore van den Notaris J. J. DE BLÉCOURT, te *Wildervank*.

, Mr **S. C. H. PICCARDT**, Notaris te *Pekela*, zal, ten verzoeke van de Kinderen en Erven van wijlen Mejufvrouw de Wedw. H. FEIJEN, op WOENSDAG, den 27sten dezer, des avonds te 5 uur, te *N. Pekela*, ten Huize van P. J. DE JONGE, na verkregene Regts-authorisatie, publiek te koop presenteren:

I. Eene BEHUIZING, een ERF en een' TUIN, staande en gelegen te *N. Pekela*, Zdkt., eigen grond, in gebruik bij G. K. DE GROOT.

II. Den EIGENDOM van een' Kamp *Land*, de *ACHTERSTE KAMP* genoemd, gelegen op de Ossenmarkt, onder *Wedde*, doende jaarlijks *f* 10—00, — in gebruik bij HENDRIK WILTS.

III. 1/30 AANDEEL in het KOFSCHIP *RIGA*, Kapt. H. J. KOTTER.

IV. 1/30 DITO in DITO, *GESINA PETRONELLA*, Kapt. J. O. STAAL.

V. 2/32 DITO in DITO, *ANNA ELISABETH*, Kapt. H. J. SMIT.

VI. 2/32 DITO in DITO, *GESINA*, Kapit. JOH. WERING.

VII. 1/32 DITO in DITO, *DE JONGE DERK*, Kapit. B. J. RIJNBERG.

VIII. 1/32 DITO in DITO, *DE VROUW ELIJZABETH*, Kapit. J. S. BROUWER.

, Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris te *Scharmer*, gedenkt, op VRIJDAG, den 29sten December 1848, des middags te 12 uur, ten verzoeke van de Erfgenamen van DERK T. KOLK en KLAASKE HINDRIKS, ten Huize van F. T. KIEL, Kastelein te *Siddeburen*, publiek te veilen en te verkoopen:

I. Eene BEHUIZING en SCHUUR met derzelver HEEM, TUIN en eenig BOUWLAND, groot 39 R., 60 Ell.

II. 76 R., 20 Ell. EIGEN BOUWLAND.

III. 44 R., 40 Ell. EIGEN GROENLAND.

IV. 90 R., 70 Ell. EIGEN BOUW- en GROENLAND.

V. 1 B., 30 R., 30 Ell. EIGEN GROEN- en BOUWLAND. — Alles staande en gelegen op het Veen te *Siddeburen*.

Mr. J. D. TRESLING.

, Mr. **H. VAN BOLHUIS**, Notaris en Procureur te *Leens*, gedenkt publiek te koop te presenteren de na te meldene, tot de nalatenschap van wijlen den Landbouwer SIERT REINDERS WIERSUMA, te *Warfhuizen*, behoorende **ONROERENDE GOEDEREN**, te weten:

Op MAANDAG, den 8sten Januarij 1849, des voormiddags te 10 uur, ten Huize van de Wedw ELINGA, te *Warfhuizen*:

I. Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, c. a., get. no. 108, benevens de VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VAN BLOEDVERWANTSCHAP TE VERERVENE BEKLEMMING van derzelver *Erf*, *Tuin*, *Boomgaarden*, *Singels* en *Hoven*, waarin vele jonge Vruchtdragende Boomen; alsmede van de daarbij behoorende *Groen-* en *Bouwlanden*, te zamen groot 31 Bunders, 18 Roeden en 80 Ellen, zullende jaarlijks tot vaste huur doen *f* 225—00, staande en gelegen aan den Grindweg nabij *den Hoorn*, onder *Warfhuizen*.

II. Den EIGENDOM der *Landerijen* en verdere Grondperceelen, sub I vermeld.

III. Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, c. a., get. no. 109, met de VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van derzelver *Erf*, *Tuinen*, *Groen-* en *Bouwlanden*, te zamen groot 27 Bunders, 40 Roeden en 45 Ellen, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 140—25, onmiddellijk naast perceel I onder *Warfhuizen* gelegen, en thans door A. A. TORRINGA en Vrouw in losse huur bewoond en gebruikt wordende.

IV. De VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 4 Bunders, 13 Roeden en 30 Ellen *Land*, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 28—00, mede aan het perceel I onder *Warfhuizen* gelegen.

V. De VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMING van 8 Bunders, 85 Roeden en 40 Ellen *Groen-* en *Bouwland*, *Dijk* en *Kwelder*, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 50—00, gelegen op en bij *Schouwen*, onder *Warfhuizen*.

VI. Eene BEHUIZING, get. no. 122, met de BEKLEMMING van derzelver *Erf* en *Tuin*, groot 18 Roeden en 10 Ellen, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 6—00, staande en gelegen onder *Warfhuizen*.

VII. Eene BEHUIZING, met de BEKLEMMING van derzelver *Erf*, groot 60 Ellen, doende jaarlijks tot huur *f* 1—00, staande en gelegen op den *Hoorn*, thans door JOHANNES K. HUIZINGA bewoond wordende.

VIII. Eene BEHUIZING, met de BEKLEMMING van derzelver *Erf*, groot 1 Roede en 90 Ellen, doende jaarlijks tot huur *f* 4—00, mede aldaar, wordende thans door de Wedw. B. R. BOS bewoond.

IX. Een EIGEN GRONDPERCEEL, *HET OPSLAG* genoemd, mede aldaar.

X. Een TUIN, mede eigen grond, ten Oosten naast het perceel IX gelegen.

XI. Eene BEHUIZING, met derzelver EIGEN ERF, groot 3 Roeden en 50 Ellen, ten Oosten naast perceel X gelegen, en thans door R. VOORVAART bewoond wordende.

XII. Eene BEHUIZING en SCHUUR, *HET KALKWERK* genoemd, met de VASTE BEKLEMMING van derzelver *Erf* en *Tuin*, groot 13 Roeden en 60 Ellen, zullende jaarlijks tot vaste huur doen *f* 6—00, ten Oosten naast perceel XI gelegen.

XIII. Den EIGENDOM van het *Erf* en den *Tuin*, sub XII genoemd.

XIV. Een KALKOVEN, cum annexis, met de VASTE BEKLEMMING van den daarbij behoorenden *Grond*, groot ongeveer ¼ Bunder, zullende jaarlijks tot vaste huur doen *f* 6—00, nabij het vorig perceel XIII, aan de overzijde van en aan het Maar bij *den Hoorn*, onder *Eenrum*, gelegen.

XV. Den EIGENDOM van den *Grond*, sub XIV genoemd.

XVI. Eene BEHUIZING, get. no. 49, met de BEKLEMMING van derzelver *Erf*, doende jaarlijks tot huur *f* 2—50, staande en gelegen aan het Maar te *Eenrum*.

XVII. Eene BEHUIZING, get. no. 36 *a*, met de BEKLEMMING van derzelver *Erf*, groot 84 Ellen, doende jaarlijks tot huur *f* 1—25, staande en gelegen te *Wehe*.

Op DONDERDAG, den 11den Januarij 1849, des voormiddags te 10 uur, ten Huize van H. J. KRUISINGA, te *Adorp*:

XVIII. Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, cum annexis, met de VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIËN VERERVENDE BEKLEMMINGEN van derzelver *Erf*, *Tuinen*, *Hoven* en *Landerijen*, *Dijk* en *Kwelder*, te zamen groot 52 Bunders, 28 Roeden en 60 Ellen, waaronder ongeveer 40 Bunders kostelijk Oud *Groenland*, in genere jaarlijks tot vaste huur doende *f* 338—00, staande en gelegen bij den Straatweg onder *Adorp*; — voorts eene MANS- en eene VROUWEN ZITPLAATS in de KERK aldaar.

XIX. De VASTE BEKLEMMING van 2 Bunders, 17 Roeden en 60 Ellen *Dijk-* en *Kwelderland*, doende jaarlijks tot huur *f* 17—50, mede onder *Adorp* gelegen.

XX. Eene BEHUIZING en TUIN, groot 12 Roeden en 80 Ellen, staande en gelegen op de *Winsumermeeden*; en

XXI. **In perceelen:** ruim 6¼ Bunders GROEN- en BOUWLAND, mede aldaar gelegen.

Nadere Informatiën zijn te bekomen ten Kantore van

Mr. H. VAN BOLHUIS.

, Op nader te bepalen tijd en plaats zullen publiek in koop worden aangeboden de navolgende *GOEDEREN*, nagelaten door den Heer AIJOLT MENSO TONKES, op *de Meeden*:

I. Eene aanzienlijke, in 1844 geheel nieuw gebouwde HEEREN BEHUIZING, waarin onderscheidene Behangene Kamers, alle van Stookplaatsen en andere Gerijfelijkheden voorzien, met SCHUUR, STALLING, fraai aangelegden TUIN en plus min. 1 B., 25 R. best GROENLAND, achter den Tuin liggende, staande en gelegen op het aangenaamste gedeelte van *de Meeden*, nabij de Kerk ten Zuiden van den Heereweg.

II. Eene BEHUIZING met twee Voorkamers, SCHUUR, TUIN en LAAN, in de *Oostergilde* aldaar, mede ten Zuiden van den Weg.

III. De Plaats *VEENLUST*, groot 19½ Bunders toegemaakt LAND, met de daarop staande BEHUIZING en SCHUUR, gelegen onder *Veendam*, digt bij de Zuidwending.

Nadere informatiën hieromtrent zijn te bekomen bij

Mr. R. FEITH,
Notaris te *Zuidbroek*.

BIJ TOEVAL EEN HUIS TE HUUR,

om dadelijk te aanvaarden, staande op Schoolholm. Te bevragen bij den Eigenaar L. ENTING, *Mr. Timmerman* op Schoolholm.

Beste PUNCH-SIROOP,

à *f* 1—00 de Flesch, bij H. J. SCHUTTER, Oude Boteringestraat.

Wij hebben van verschillende zijden de gunstigste berigten over

GOLDBERGER'S RHEUMATISCHE KETTINGEN

en kunnen thans een ATTEST produceren, dat ook de ongeloovigsten bekeeren zal. De Edel Achtbare Heer **J. W. DE WIT**, Burgemeester van *Loosdrecht*, — verheven boven de bedenkingen, die de meesten terug houden hunnen naam te noemen, al konden zij daarmede der lijdende menschheid eene dienst bewijzen, — heeft ons edelmoedig het volgende Attest toegezonden:

„De ondergeteekende, Burgemeester der Gemeente *Loosdrecht*, verklaart, ter liefde der waarheid, dat hij, na eene ernstige ziekte, heeft gelaboreerd aan RHEUMATISMUS in de Hiel van den Regter Voet; dat tot herstelling daarvan vruchteloos zijn aangewend Bloedzuigers, Berookingen, Smeeringen, enz.; dat hij door dat ongemak niet gaan noch staan kon, en dat, door het aanbrengen der **GOLDBERGER GALVANO-ELECTRISCHE KETTING**, de pijn niet alleen is geweken, maar dat zelfs in éénen nacht de pijn zoodanig verminderd was, dat hij den voet des morgens kon nederzetten, ja op het ziekelijk been kon staan, en dat de Rheumatische pijnen binnen eene maand geheel zijn verdwenen.

„Weshalve bij het gebruik dier KETTING ter goeder trouw kan aanbevelen. Get. **J. W. DE WIT.**

„LOOSDRECHT, 21 November 1848.

„*Aan de Directie van het Verkoophuis te Utrecht.*"

De **KETTINGEN** van *GOLDBERGER* zijn tegen *f* **1,80** en *f* **2,70** in onderstaande Dépôts te verkrijgen, en eene Brochure, waarin de heilzame geneeskracht van het Electro-Galvanismus duidelijk bewezen is, wordt gratis afgegeven.

De *echte Goldbergsche Kettingen* hebben J. T. GOLDBERGER op de bovenzijde en het WAPEN VAN TARNOWITZ, dat hiernevens afgedrukt is, op de onderzijde van het DOOSJE, waarop wij verzoeken te willen letten, daar er reeds vele nagemaakte in den handel zijn.

Amsterdam, Verkoophuis.	*Rotterdam*, Dépôt Verkoophuis.
Assen, H. P. A. v. GORCUM.	*Sneek*, P. VAN STAA.
Dokkum, A. SCHAAFSMA.	*Utrecht*, Dépôt Verkoophuis.
Groningen, R. HARTMAN.	*Winschoten*, G. WASMANN.
Harlingen, L. P. MIRANDE, P.z.	*Zwolle*, W. ULDERINK, JR.
Kampen, Jufvr. M. VOOGHT.	„ A. A. VAN DER KOLK.
Leeuwarden, S. P. POSTMA.	*Veendam*, S. SAVENEIJE.

De ondergeteekende vraagt een' **ONDERMEESTER** van den TWEEDEN RANG. De verdienste is ten minste HONDERD GULDEN jaarlijks, benevens KOST en INWONING. Die in staat is, ONDERWIJS in de *ZEEVAARTKUNDE* te kunnen geven, zal in de eerste plaats in aanmerking komen. Men adressere zich, zoo spoedig mogelijk, met vrachtvrije Brieven of in Persoon, bij

J. T. BOERHUIS,
Onderwijzer in de Hoofdschool te *Smilde*.

ER WORDT GEVRAAGD:

eene som van *f* **6000—00**, op EERSTE HYPOTHEEK, over een stuk GOED van tweemaal zoo veel waarde, naar een' billijken Interest.

De gegadigden vervoegen zich bij den DRUKKER DEZER, met gefrankeerde Brieven, onder letter H.

VOORDEELIG AANBOD.

Voor *f* **7—00**, in plaats van *f* **17—50**, zijn alom te bekomen:

De **VIJF EERSTE JAARGANGEN**, in Cartonnen banden gebonden, van

DE HUISVRIEND,

GEMENGDE LECTUUR VOOR BURGERS IN STAD EN LAND, verzameld door **J. J. A. GOEVERNEUR.**

Door deze aanbieding ontvangt het Publiek voor slechts zeven gulden meer lectuur, dan in 26 Deelen in groot octavo, ieder van 20 vellen druks, is vervat; immers de in groot roijaal formaat gedrukte 26 vellen, waaruit ieder jaargang van DE HUISVRIEND bestaat, bevatten 104 vellen druks in groot Octavo, zoodat de 5 aangebodene deelen te zamen 520 vellen groot-octavo inhouden, welke, gerekend tegen den gewonen prijs van 15 centen per vel, eene som van *f* **78—00** zouden bedragen. Enkele deelen van die 5 jaargangen zijn in cartonnen band à *f* 1—75 te bekomen. *(Men zie verder over deze voordeelige aanbieding het berigt, 't welk in alle Boekwinkels met een deel van dit werk ter inzage ligt.)*

Voorts kan men tot *den 1sten Januarij* 1849 bij alle Boekhandelaren en bij den Uitgever **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, op het 7de Deel van **DE HUISVRIEND**, dat in 1849 zal uitgegeven worden, inteekenen tegen *f* 3—00, in plaats van *f* 4—00; behoudende de Uitgever zich voor, om na dien tijd den prijs, even als thans, weder te brengen op *f* 4—00; meenende hij verder te moeten berigten, dat er van de volgende Jaargangen slechts zoo veel Exemplaren zullen worden gedrukt, als er voor de Inteekenaren benoodigd zullen zijn.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen;* medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

DECEMBER **1848.**

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
3	751,05	755,25	756,91	3,7	5,7	3,2	0,89	0,81	0,86	W.N.W.	W.	Z.Z.W.	betrokken	bewolkt	bewolkt
4	750,68	747,05	743,83	6,0	8,1	7,5	0,89	0,86	0,80	Z.t.W.	Z.	Z.	»	»	»
5	739,24	738,40	740,93	7,8	7,5	6,3	0,87	0,85	0,89	Z.	Z.Z.W.	Z.Z.W.	»	»	»
6	741,09	744,43	742,24	6,3	7,5	7,5	0,89	0,84	0,87	Z.W.t.W.	Z.Z.W.	Z.Z.W.	bewolkt	»	betrokken
7	752,05	753,35	753,99	6,5	8,4	10,7	0,86	0,91	0,92	W.Z.W.	Z.Z.W.	W.Z.W.	»	regen	»
8	757,79	760,47	763,51	10,2	12,0	12,0	0,88	0,89	0,93	W.Z.W.	W.Z.W.	W.Z.W.	betrokken	bewolkt	regen
9	766,67	767,08	767,64	10,1	10,7	8,0	0,90	0,86	0,86	Z.W.t.W.	Z.t.W.	W.Z.W.	»	»	helder

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.

BIJVOEGSEL
tot de Groninger Courant van den 15den December
1848, *no.* 100.

(*Vervolg der Nieuwstijdingen.*)

FRANKFORT, 9 December.

Het Duitsche Parlement heeft in de zitting van heden verlof gegeven tot het geregtelijk vervolgen van drie zijner medeleden, verantwoordelijke redacteurs van dagbladen, ter zake van de daarin geplaatste opstellen.

[*Uit bijzondere berigten.* — Frankfort, 9 December. De subcommissie van 't comité der Constitutie zal — naar men verneemt — ten aanzien van het *definitieve Rijksbestuur* (want tot dus verre was toch alles nog slechts *voorloopig*), een Erfelijk Keizerschap voorstellen, met regt van eerstgeboorte en eene civile lijst. — Een Rijksraad, waartoe iedere staat van Duitschland één lid benoemt, en de 4 vrije steden te zamen één, zullen de regten der afzonderlijke staten tegen over de verantwoordelijke ministers des Keizers moeten ophouden. Over oorlog en vrede heeft uitsluitend de Keizer te beschikken. Of de Keizer in *Frankfort*, of in *Erfurt* zal resideeren, — daarover is de commissie het nog oneens. — Om nu tot een einde te komen, zal men zich in Duitschland zulk een erfelijk Keizer wel laten welgevallen, ook zelfs als men dien bij Oostenrijks afkeer van de *Duitsche* zaak, alleen in den beheerscher van Pruissen moest zoeken.]

GROOTBRITTANJE.

LONDEN, 9 December.

De directie van het postkantoor heeft bekend gemaakt, dat van den 1sten Januarij af aan alle geldhandeling bij hare bureaux in geheel Engeland en Wallis wordt afgeschaft.

Van den 11*den*. Voor het policie-kommissariaat van Marlborough-street wordt op dit oogenblik, in naam van *Lodewijk Philips*, eene vervolging gevoerd tegen zekeren *Eugène Saulier* en *Marie Delorice*, zich noemende baron en barones, beschuldigd van tijdens de jongste Fransche revolutie onderscheidene voorwerpen, ter waarde van omtrent 10,000 £, uit het paleis te Neuilly of de Tuilleriën ontvreemd en herwaarts overgebragt te hebben. De bij de beschuldigden gevonden goederen werden door de regtbank in bewaring genomen en zij zelven, onder cautie ter wederverschijning op aanstaanden Zaturdag, in vrijheid gesteld.

FRANKRIJK.

PARIJS, 9 December.

De zittingen der Nationale Vergadering van gisteren en heden zijn belangrijk, doch tevens vrij onstuimig geweest. Gisteren hebben de bewindslieden een' heftigen aanval te verduren gehad van de aanhangers van *L. Napoleon*, die hebben gevraagd, waarom den vorigen avond de brievenposten naar de departementen twee uren later dan gewoonlijk waren vertrokken. — Heden is vooreerst de uitslag der stemming bekend gemaakt, betreffende de zamenstelling der commissie, welke voorloopig zal moeten voorzien in de werkzaamheden van den Staatsraad. Het vermoeden, dat de club Poictiers het onderspit zou delven, is bewaarheid geworden; de meeste verkozenen behooren tot de partij der warme republikeinen *van den vorigen dag*; onder de benoemden treft men de namen aan der heeren *F. Arago*, *Lacrosse*, *Lamartine*, *Bedeau*, *Dupont* (*de l' Eure*), *Sénard*, *Goudchaux*, *Billault*, *Tocqueville*, *Havin*, *Cormenin*, *Buchez*, *Carnot*, *Murrast*, *Vaulabelle*, *Bixio*, enz.

— Er heerscht hier eene spanning, die groote bekommering baart, en welke in allen deele kan vergeleken worden met de opgewondenheid, die eenige dagen vóór het uitbreken van den Junij-opstand onder de lagere klassen der maatschappij werd waargenomen. — In de democratische clubs wordt thans over het algemeen eene taal gevoerd, waarvan men zich kwalijk eenig denkbeeld kan vormen, en waarbij alles, wat *Blanqui*, *Barbès*, *Sobrier* en andere lieden van dien stempel vroeger hebben verkondigd, als nietsbeduidende, flaauwe redeneringen moeten worden aangemerkt. De vreesselijkste bedreigingen worden door de volksleiders uitgebraakt, niet alleen tegen den generaal *Cavaignac*, maar ook tegen *Lodewijk Napoleon*, den maarschalk *Bugeaud*, de heeren *Thiers*, *Marrast*, *Dufaure*, enz. De demokraten zijn vooral gebeten op den maarschalk *Bugeaud*, die door zekeren *Bernard* openlijk is uitgemaakt voor *een' man zonder hart*, *een' woesten leeuw*, *een' bloeddorstigen tijger*, *een' soldaat*, *die bestemd is*, *om zich aan zware misdaden tegenover het volk schuldig te maken*. De genoemde volksredenaar heeft te kennen gegeven, dat men wèl zou doen met dien krijgsman op te wachten en heimelijk te vermoorden! — Bij diezelfde gelegenheid is door den beruchten demokraat *Barnabé Chauvelot* de dolk, waardoor de minister *Rossi* is getroffen, openlijk *gezegend*. — In andere clubs wedijveren *Ledru-Rollin*, *Pyat*, *Proudhon* en meer aanvoerders der ultra-republikeinsche partij, om de menigte tot gewapenden tegenstand aan te sporen.

Hetgene vooral bij de welgezinden bekommering baart, is dat de krijgslieden dikwerf in den maalstroom worden medegesleept.

De opgewondenheid der menigte op de openbare straat houdt, even als zulks vóór den Junij-opstand het geval was, gelijken tred met de oproerige redeneringen in de democratische vereenigingen. Sedert eergisteren bespeurt men eene geweldige beweging onder het gemeen. Gedurende den avond van gisteren is b. v. bij het Pantheon eene bende arbeiders, die uit eene club kwam, onder het geroep van: „*leve Raspail!*" handgemeen geraakt met eene andere bende, die den kreet aanhief van: „*leve Napoleon!*" Eene afdeeling der nationale mobile garde is toegesneld, om de partijen te scheiden, doch al spoedig door de *gezamenlijke strijdende* aangevallen, onder den kreet van: „*weg met de slagters van Cavaignac!*" Twee kompagniën der linietroepen zijn te naauwernood toereikende geweest, om de zoo zeer verstoorde orde te herstellen. Gedurende den afgeloopen nacht is de geheele stad doorkruist door sterke patrouilles.

Op de banketten, die in de zaal Valentino en bij de barrière Mont Parnasse hebben plaats gehad, heeft men de oproerigste toasten ingesteld, zoo als op de vernietiging van de Nationale Vergadering en op de afschaffing van de constitutie; *Pyat* heeft uitgeschreeuwd, „dat aan de armen moest terug gegeven worden, wat hun door de rijken was ontstolen;" — *Proudhon*, „dat het algemeen stemregt niets dan schandelijkheden had te weeg gebragt en dat het volk als een lastdier behandeld werd;" — *Langlois*, „dat de gedeporteerden en de gevangenen van Vincennes goede burgers waren, die zich jegens het vaderland verdienstelijk gemaakt hadden."

Ook in de clubs gaat het onstuimig toe. In de club *Batignolle* zeide een der sprekers: „Vrienden! twee dingen „moeten dit oogenblik vooral in onze gedachten worden ge„prent. Vooreerst, moeten de rijken zich gereed maken, om „de millioenen terug te geven, die zij aan het volk ontstolen „hebben, — en ten anderen, hetzij *Napoleon* of *Cavaignac* „het presidentschap erlangt, wij moeten onze dolken slijpen; „want wij konden ze noodig hebben, om ons van een' tiran „te bevrijden." (*Daverend gejuich.*)

In de club *Montesquieu* was eene vergadering van 4000 hevige democraten. Uit die 4000 monden klonk het: *Naar de galg met* Cavaignac! *De dood aan* Cavaignac. Een Duitsche radikaal, van Weenen gekomen, heeft eene vergadering van alle patriotten van Frankrijk, Italië en Duitschland aangekondigd, om de burgers, de tirannen en de bevoorregten te verpletteren.

In de club van Arcôle heeft de president deze woorden doen hooren: „Het is duidelijk, dat er gewigtige gebeurtenissen op handen zijn. Zij zijn onvermijdelijk. Dat de socialisten zich aaneensluiten, maar vooral, dat zij zich wachten, aan den worstelstrijd deel te nemen, *tenzij hoogere bevelen zulks gelasten*. Wij moeten de reactionairen elkander onderling laten vernielen. De een is twist tusschen Cavaignacquisten en Bonapartisten. Dat zij elkander om het leven brengen: onze overwinning zal des te zekerder zijn."

— Te midden der bestaande onrust en opgewondenheid, heeft de generaal *Cavaignac*, als het hoofd van het Uitvoerende Bewind, eene zeer ernstige proclamatie aan het Fransche volk uitgevaardigd, waarbij hij hetzelve nadrukkelijk aanspoort tot het bewaren der orde, gedurende de verkiezing van den voorzitter, als de plegtige uitdrukking van de volkssouvereiniteit, welke morgen zal worden volbragt.

Aan het slot dier proclamatie leest men de navolgende hoogstbelangrijke zinsneden: „Wat diegenen betreft, die andere voornemens mogten koesteren, of noodlottige plannen beramen, indien er zoodanigen bestaan, zoo zullen wij, *heden als bewindslieden*, *morgen als eenvoudige burgers*, hen niet anders kunnen beschouwen, dan als vijanden van het vaderland, welke de wet niet zal kunnen, niet zal mogen beschermen.

„Burgers! laat ons aan de wereld toonen, dat wij waardig zijn een regt uit te oefenen, hetwelk men ons niet durft betwisten, maar hetwelk men ons zeker gaarne zou zien aanwenden als een middel tot het verwekken van wanorde en regeringloosheid.

„Laat ons niet vergeten, dat morgen onze houding de Republiek zoo wel kan heiligen, als verachtelijk maken."

[Deze proclamatie heeft een' allergunstigsten indruk gemaakt. Alle wèlgezinden begrijpen, dat de generaal *Cavaignac* zich ten hoogste verdienstelijk heeft gemaakt door den dag vóór de verkiezing te kennen te geven, dat hij de eerste zal zijn, om zijnen staatkundigen tegenstander *L. Napoleon* te erkennen en te huldigen, indien deze voor de waardigheid van voorzitter de meeste stemmen op zich zal vereenigen.]

— Men berekent, dat ongeveer 8 millioen personen in Frankrijk deel zullen nemen aan de verkiezing van den president der republiek.

— Het Gouvernement heeft bij depêche van Gaëta den 7den December berigt ontvangen van den Franschen gezant. De heer *de Corcelles* is door den Paus zeer minzaam ontvangen. De Paus betuigde hem zijnen dank voor de edelmoedige hulp van het Fransche gouvernement, en verklaarde, „*dat hij zich naar Frankrijk zou begeven, zoodra de omstandigheden het hem zouden veroorloven.*"

De presidents-kwestie in Frankrijk.

De presidents-verkiezing maakt in gansch Frankrijk en bepaaldelijk in Parijs de dritten dermate gaande, dat men in ernst bevreesd begint te worden voor het behoud der openbare rust. Gedurende de laatste vier maanden hebben alle kwade hartstogten den grond van Frankrijk deerlijk beploegd, en op dit oogenblik staat ieder gewapend met kruid en lood, in afwachting der gebeurtenissen.

De partij der anarchie vooral werkt zoo wel in het openbaar, als in het duister met eene stoutheid, die elk denkbeeld te boven gaat. Zij rekent niet alleen op het kwade zaad, dat zij zelve heeft uitgestrooid, maar zij hoopt ook partij te trekken van de vijandschap en den haat, die de partij van *Cavaignac* tegen *Lodewijk Napoleon*, deze tegen genen in het land heeft opgewekt. En waarlijk die partijschap gaat ver. Evenwel strekt het tot lof van den generaal *Cavaignac*, dat hij eene proclamatie heeft laten aanplakken, wier hoofdinhoud boven reeds is medegedeeld.

Frankrijk bevindt zich op dit oogenblik op een punt, waar alles op het spel staat. Wordt de generaal *Cavaignac* benoemd, dan kan Frankrijk misschien nog eenigen tijd de republiek behouden. Valt het presidentschap *Louis Bonaparte* ten deel, dan weet niemand, wat Frankrijk te wachten heeft; — want al de partijen, die hem begunstigen, doen zulks slechts, om een bewijs te geven, *dat zij de Republiek niet willen*. En in alle geval, hetzij de generaal *Cavaignac*, hetzij *Lodewijk Bonaparte* gekozen wordt, — de uiterste partijen (de Roode Republiek, de Socialisten, de Communisten, en al wat de maatschappij verder verdorvens bevat) staan gewapend, om een' laatsten slag te wagen, en de Junijdagen te hernieuwen. Het oogenblik is dus uiterst gewigtig. Het bevat de toekomst van Frankrijk en Europa.

Zie hier eene opgave van de stemming der 27 verschillende Parijssche dagbladen, ten opzigte der kandidaten voor het presidentschap:

National, *Siècle*, *Crédit*, *Ère Nouvelle*, *Voix de la Vérité*, *Moniteur du matin* en *Moniteur du Soir* ondersteunen *Cavaignac*.

Débats, *Union*, *Opinion publique*, *Patrie*, *Villes et Campagnes*, *Ami de la Religion* en *Univers* verklaren zich in het geheel niet.

Bien Public en *Courrier Français* houden vol voor *Lamartine*.

Reforme, *Revolution* en *Democratie pacifique* zijn voor *Ledru-Rollin*.

Peuple voor *Raspail*.

Republique weifelt tusschen deze twee kandidaten der *roode* democratie.

Constitutionnel, *Presse*, *Assemblée Nationale*, *Gazette de France*, *Liberté* en *Evènement* zijn voor *Bonaparte*.

Het kan nog vele dagen duren eer de uitslag der verkiezingen volkomen bekend is, maar den 14den of 15den zal reeds veel bekend zijn.

Eerste dag der verkiezing.

Van den 10*den*. Heerlijk weder begunstigt het begin der gewigtige handeling, waartoe millioenen Franschen zijn geroepen.

In den vroegen morgen reeds waren de burgers van Parijs in grooten getale op weg naar de sectiën, ten einde hunne stembiljetten in de bus te werpen. Velen, die, bij de vorige verkiezingen tot volksvertegenwoordigers van hun regt geen gebruik maakten en daarover ook wèlverdiende, bittere verwijten moesten hooren, zijn thans opgekomen, om te voldoen aan hun' burgerpligt.

Dezen morgen had de stad een zeer kalm aanzien, en ofschoon alle maatregelen genomen waren tegen mogelijke wanordelijkheden, had zich de Regering toch wijsselijk onthouden van alle onrustbarende ontwikkeling van militaire magt. Er heerscht in de gemoederen zulk eene groote prikkelbaarheid, dat elke demonstratie van dien aard ligt als eene uittarting of schrikaanjaging zou kunnen beschouwd worden. — De stemming gaat overal zeer rustig voort.

Ofschoon men weet, dat de generaal *Changarnier* zeer op de hand der Bonapartisten is, heeft men echter niet geaarzeld, hem het bevel over Parijs op te dragen, en men twijfelt niet, of hij zal de openbare orde handhaven.

Dezen namiddag te vier uur was de hoofdstad mede zeer rustig. Alle wandelplaatsen waren vol.

Van de 452,000 ingeschrevene kiezers hebben meer dan 100,000 verwaarloosd, hunne stembiljetten af te halen. Men begroot het aantal kiezers, die den 10den voor Parijs en de banlieue gestemd hebben, op 200,000. — De statistiekopmakers der openbare meening, die het bekwaamste geacht worden, verdeelen de reeds uitgebragte stemmen aldus: *Louis Napoleon* 100,000; — *Cavaignac* 40,000; — *Ledru Rollin* 30,000; — *Raspail* 25,000; — *Cubet* en anderen 50,000. — Het spreekt van zelf, dat deze berekening echter niet meer vasten grond heeft, dan de statistiek-opmakers daaraan geven willen.

Hoezeer vooral op het land de vooringenomenheid met *Louis Bonaparte* groot is, heeft hij in de steden en zelfs bij de drukpers vele tegenstanders. De *National* verzekert, dat 238 departementale dagbladen zijne kandidatuur bestrijden; — van deze zijn er 190 voor generaal *Cavaignac* en 48 voor *Ledru-Rollin*.

Men blijft algemeen vermoeden, dat *L. Napoleon* hier de overwinning zal behalen. Men gaat reeds zoo ver van de personen aan te duiden, die onder hem in het ministerie zullen worden geroepen. Het algemeen gevoelen is, dat de verkiezing van dien kandidaat het sein zal wezen tot de komst aan het bewind der heeren *Thiers*, *Molé* en *Bugeaud*. Er zijn echter personen, die dit nog geenszins voor zoo geheel zeker houden. Van die zijde wordt beweerd, dat *L. Napoleon* door zijne raadslieden is vermaand geworden, om zich niet al te zeer aan te sluiten aan de staatslieden, die bekend staan als de hoofdleiders der partij, welke den terugkeer tot de vorige orde van zaken zoekt te bewerken; waaronder, in de eerste en voornaamste plaats, de drie hiervoren genoemde personen moeten worden begrepen.

— In eene der laatste zittingen der Nationale Vergadering heeft de minister *Dufaure* de volksvertegenwoordigers verzekerd, dat de hoofden der demokratische partij aanvankelijk het voornemen gehad hebben, *om in den afgeloopen nacht tot opstand over te gaan*. Men meent, dat de minister zich daarin niet heeft bedrogen. Maar waarom de volksleiders van dat plan hebben afgezien, blijkt niet.

— Het ophouden van den post, om een courant-artikel, dat aan de kandidatuur van *Cavaignac* kon schaden, geeft aanleiding tot de volgende opmerking:

Bij den dood des hertogs *van Orleans*, wilde Koning *Louis Philippe* gaarne, dat de post één uur later vertrok, ten einde daarmede een officiëel verslag van het gebeurde te verzenden; — het ministerie weigerde het verzoek des Konings.

— De *Bien Public* bevat het volgende artikel: „De vrees voor nieuwe droevige gebeurtenissen doet in dit oogenblik uit Parijs een groot aantal familiën vertrekken, met het voornemen, om in de provinciën de uitkomst der verkiezingen af te wachten"

— In Italië en vooral in midden-Italië blijft de gisting groot. Zij bestaat ook in Sardinië, hoewel in geringeren graad. Het Sardinische ministerie, dat afgetreden is wegens de volksdemonstratiën en den uitslag van sommige verkiezingen, had nog de meerderheid in het Parlement, hetwelk vooral de houding van het volgende kabinet hoogst moeijelijk zal maken. Dit namelijk zal moeten overgaan tot de verwezentlijking van het programma *Montanelli*, *d. i. tot dadelijken oorlog met Oostenrijk*, tot eene benoeming van eene *Italiaansche constituerende vergadering*, en tot eene naauwe vereeniging met het Toskaansche en *Romeinsche* ministerie.

2de dag der Verkiezingen.

Van den 11*den*. Het schijnt, dat de generaal *Cavaignac* de stemmen erlangd heeft van al de kooplieden en van den groothandel. Onder het volk was *Lodewijk Napoleon* blijkbaar de voorgetrokken kandidaat; intusschen werden ook vele partijgangers van *Ledru Rollin* en *Raspail* opgemerkt. In de voorstad St. Antoine, in de wijk Pépincourt en in de voorstad St. Marceau is het de naam van *Raspail*, die blijkbaar bovendrijft. — Dezer dagen had men aan het geheele Parijssche garnizoen een groot aantal briefjes rondgdeeld, waarop de naam van *Cavaignac* stond en die versierd waren met een vignet, dat, zelfs wanneer het biljet gesloten werd, zigtbaar bleef, ten einde op die wijze te kunnen weten, wie voor dezen kandidaat stemde. Heden ochtend passeerde een wagen, met papieren beladen, den boulevard Poissonnière. Binnen weinige oogenblikken haalden kielen-mannen dien wagen omver, en toen men zag, dat hij slechts stembriefjes met den naam van *Cavaignac* bevatte, werd een lucifer onder die massa gestoken, zoodat weldra het bijna talloos tal briefjes in korten tijd in rook en vlam was opgegaan. Eene vrij aanzienlijke bijeenscholing had dien ten gevolge plaats, een detachement nationale gardes snelde toe, en de menigte werd uiteengedreven. Hoezeer er geene ergerlijke tooneelen voorgevallen zijn, blijven dergelijke demonstratiën niettemin betreurenswaardig.

Men deelt reeds eenige voorloopige berigten mede omtrent den uitslag der verkiezingen in de departementen. Zoo is *Lodewijk Napoleon* in de 2de sectie Breteuil, dep. de l'Oise, en in de 3de sectie van Maignelay en in de sectie van Nemours, Allonville met eenparige stemmen benoemd. In al de sectiën van Amiens rekent men, dat hij 80 pCt. van de stemmen had; in de sectie Hangest-sur-Somme had hij van de 1077 stemmen 986 en *Cavaignac* 81, te Avennes had hij ook de groote meerderheid. Daarentegen had *Cavaignac* te Valenciennes de meerderheid, even als op de flotille te Marseille. Overigens hebben de stemmingen, volgens de ingekomen berigten, in de departementen met orde plaats. In de omstreken van Parijs gaan de boeren met slaande trom en met ontrolde vanen naar het kanton om te stemmen. Op meeste dezer vanen leest men den naam van *Lodewijk Napoleon*.

— De *Constitutionnel* geeft het volgende berigt over den eersten dag der verkiezing:

„Thans kan men zeggen, dat de Natie van haar stemregt gebruik maakt. De landlieden, door zendelingen, vlugschriften, dagbladen en caricaturen bewerkt en door het vrolijke herfstweder uitgenoodigd, gingen in 't Zondagspak naar de gemeentelijke sectiën, en leggen zingende hunne sympathie voor den kandidaat hunner keuze aan den dag.

„Ook hier is de deelneming algemeen, en zóó gejaagd is men zelfs om de biljetten in te leveren, dat twee uren na de opening der bussen (11 uur op den morgen van gisteren) reeds de helft der kiezers aan hun pligt had voldaan.

„De militairen werden naar de stembus begeleid door hunne kapiteins en sergeant-majoors.

„Het oogenblik der beslissing heeft Parijs in een staat van kalmte gebragt, dien het in de laatste dagen der vorige week niet kende."

— Den 8sten hebben te Lyon eenige ongeregeldheden plaats gehad. Men heeft een pop, voorstellende *Cavaignac*, opgehangen en vervolgens verbrand. De menigte, die deze ongeregeldheden bedreef, bestond echter grootendeels uit kinderen en jongens.

— De berigten uit Rome loopen tot den 4den Dec. en zijn niet onbelangrijk. Den 3den had het korps diplomatique een protest van den Paus ontvangen, waarbij hij ontkent ooit het hem afgedwongene ministerie van den 16den Nov. erkend te hebben, en eene kommissie benoemd, bestaande uit den kardinaal *Cartracani*, den generaal *Zucchi*, den prins *Barberini*, den hertog *v. Sorriano*, den markies *Ferri*, den markies *Bevilacqua*, en nog eenige andere, die het bestuur des lands in handen moeten nemen. Bij ditzelfde protest vernietigt de Paus alle daden, welke van het ministerie uitgegaan zijn. Naauwelijks had het ministerie van dit stuk kennis gekregen, of het riep de kamer van afgevaardigden bijeen in eene buitengewone zitting, welke den 3den van 10 uur des avonds tot 3 uur van den volgenden dag heeft geduurd. De kamer heeft besloten, dat dit protest, vermits het geen officiëel karakter had en aan geen lid der tegenwoordige regering toegezonden was, ook beschouwd moest worden als onwettig en van geenerlei beteekenis; dat er dien ten gevolge eene kommissie benoemd zoude worden, om zich naar Z. H. te begeven, en hem te verzoeken, naar zijne Staten terug te keeren, terwijl er in geval van weigering een voorloopig bewind zoude benoemd worden.

NEDERLAND.

'S GRAVENHAGE, 11 December.

Bij Kon. besluit van den 8sten dezer, zijn benoemd tot ridders der orde van den Nederl. Leeuw de heeren mr. *J. C. Voorduyn*, raadsheer, en mr. *B. C. J. Visscher*, procureur-generaal bij het prov. geregtshof in Utrecht.

— De [oude] Tweede Kamer der Staten Generaal zal morgen te twee uur wederom vergaderen, tot het ten einde brengen van nog eenige aanhangige werkzaamheden, en tot behandeling van enkele spoed vereischende ontwerpen, waarna hoogst waarschijnlijk de zittingen der Kamers gesloten en zij *ontbonden* zullen worden.

Van den 12*den*. In de zitting van de Tweede Kamer der Staten Generaal van heden, heeft de heer mr. *Geradts*, lid der Kamer voor Limburg, na aflegging der gevorderde eeden, in handen des voorzitters, die daartoe bij Koninklijk besluit was gemagtigd, zitting genomen.

Is ontvangen eene missive van den heer *van Panhuys*, die, ten gevolge van de aanvaarding der betrekking, waartoe het den Koning behaagd heeft hem te benoemen (gouverneur van de provincie Friesland) zijn ontslag als lid der Kamer neemt, en bedankt voor de welwillendheid, welke hij in die betrekking steeds heeft mogen ondervinden.

Zijn ontvangen twee Koninklijke Boodschappen, als: 1). eene, ten geleide van negen ontwerpen van wet betrekkelijk de heffing van provinciale belastingen; — en 2). eene, waarbij wordt aangeboden een ontwerp van wet tot vaststelling der begrooting van het algemeen burgerlijk pensioenfonds over den jare 1849. — Alle deze ontwerpen, van memoriën tot toelichting vergezeld, zullen ter overweging worden gezonden aan de afdeelingen.

Is ontvangen eene missive van den minister van financiën, waarbij wordt aangeboden een exemplaar van het verslag van den staat van den handel over den jare 1847. — Plaatsing in de boekerij.

Waarna de vergadering wordt gescheiden.

[De aangebodene ontwerpen, betreffende de heffing van provinciale belastingen, zijn het gevolg der bepaling van art. 129 der gewijzigde grondwet, waarbij gevorderd wordt, dat die heffing door *de wet* worde bekrachtigd. — Elk der daartoe aangebodene 9 ontwerpen betreft eene der 9 provinciën, in welke de bedoelde belastingen, tot bestrijding van uitgaven van provinciaal belang, thans geheven worden.

Voor *Groningen* wordt bij het ontwerp de bekrachtiging verleend aan de heffing: *a.* van *drie* buitengewone opcenten op de belasting op de gebouwde eigendommen; van *vier en een halven* buitengewone opcenten op de belasting op de ongebouwde eigendommen, en van *twee* buitengewone opcenten op de personele belasting, — om te strekken tot dekking van de rentebetaling en aflossing van de geldleening van *f* 200,000, ter voorziening in de kosten der gebouwen voor de regterlijke collegiën, de verbetering der communicatie, enz., — en *b.* van *acht* buitengewone opcenten op de belasting van de gebouwde eigendommen; van *zeven* buitengewone opcenten op die van de ongebouwde eigendommen, beide over 1849, en van *drie* buitengew-

wone opcenten op de personele belasting over de dienst van 1849/50; — ter bestrijding bepaaldelijk van buitengewone kosten voor de zeeweringen en verdere waterstaatswerken, en het aanleggen en verbeteren van kunstwegen. — Gelijke bekrachtiging wordt verleend aan de heffing van *twee* buitengewone opcenten op de grondbelasting en personele belasting in de gemeente Hoogkerk, om van *twee en een halven* buitengewone opcenten op dezelfde belastingen in de gemeenten Aduard, Ezinghe en Oldehove, om te strekken tot dekking der rentebetaling en aflossing van de geldleening van ƒ 80,000, voor het daarstellen van wegen en van een kanaal in het Westerkwartier. door de voorschrevene vier gemeenten.]

'S HERTOGENBOSCH, 10 December.

Men verneemt uit Schijndel, dat aldaar en in naburige dorpen op den 8sten dezer, des ochtends even na 4 uur, twee schokken van aardbeving in een' ligten graad zijn gevoeld, voorafgegaan van een gedruisch als dat van een zwaar rijtuig over eenen steenweg rollende. Men meent opgemerkt te hebben, dat zij uit het zuid-westen voortkwamen, hetwelk des te waarschijnlijker is, uit hoofde van het stormachtige en buijige weder, dat sedert eenige dagen woedde.

MAASTRICHT, 11 December.

Het is heden gebleken dat de lieden, waaromtrent geruchten van vergiftiging geloopen hebben, overleden zijn aan de cholera, die thans hier heerscht, en waarvan zij de eerste slagtoffers waren. Tot heden zijn hier in het geheel 17 menschen aangetast.

UTRECHT, 11 December.

Sedert de Hooge Raad er eenmaal toe gekomen is, — zegt de *Nederlander*, — om aan eene wet — de zoogenoemde zeven-kinderen-wet — welke geen onderwerp van privaatregt behandelde en in Nederland nooit was nageleefd, verbindbaarheid toe te kennen en daaruit eene regtsvordering te verleenen; sedert diezelfde Raad de voorschriften der Grondwet, waarbij onderstand aan kerkgenootschappen wordt toegezegd, almede als den grond erkend heeft, waaruit eene stellige regtsvordering geboren wordt, achten wij het bedenkelijk, de noodzakelijke opruiming en afschaffing der verouderde, ten deele nooit regt ingevoerde, of althans nooit nageleefde Fransche verordeningen nog langer uit te stellen.

De vordering, voor den paarden-postmeester te Apeldoorn tegen den Staat ingesteld, tot uitkeering van, bij de wet van den 19den Frim. An VII toegezegde en op dien grond verschuldigde gages, moge, eer het te laat is, den minister bewegen, om tot intrekking van die en van een aantal andere, oude verordeningen over te gaan.

Het wordt tijd, dat men den Staat ten minste dergelijke, geheel nuttelooze en zoo ligt te vermijden uitgaven, of het gevaar om daartoe verpligt te worden, bespare.

STEENWIJK, 11 December.

In het Erfgenamen-heideveld, nabij de Baars in de gemeente Steenwijkerwold, is laatstleden Donderdag een steen opgegraven, die, zoo als hij zich in den kuil vertoont, ruim 20 voeten lang, 12 voeten breed en 11 voeten dik is. — Ervarene steendelvers schatten hem op eene zwaarte van 36,000 Ned. pd. — Men zegt, dat de bepunters van dezen verbazenden steenklomp hem, zoo als hij is liggende in den kuil, verkocht hebben voor ƒ 30.

LEEUWARDEN, 8 December.

Lang mogt de provincie Vriesland bewaard blijven voor de cholera, die nu reeds zoo vele weken of zelfs maanden in het naburige Groningen heerscht. Thans hebben er zich in eens twee gevallen opgedaan in het aanzienlijk dorp Oldeboorn, twee uren noordoost van Heerenveen, en dus in het midden van dit gewest. Een visscher, die den ganschen dag koud en nat geweest was, was het eerste voorwerp, en het tweede een persoon, onder hetzelfde dak wonende. Nog 6 andere personen schijnen, tot dusver in mindere mate, aangetast te zijn. Van overbrenging der besmetting van elders is geen spoor.

Van den 13den. Den 7den dezer heeft te Heeg een verschrikkelijk voorval plaats gehad, waaruit men al weder kan zien, hoe voorzigtig men met vuur en licht en in het algemeen met brandbare stoffen moet omgaan. De 16jarige dochter van den heer *A. A. Visser*, eene lamp met het zoogenoemde *Hallo-gaz* willende vullen, schijnt eenige droppels daarvan op een bij haar staand komfoor met vuur te hebben laten vallen, hetwelk de ontvlamming van dat gaz en van eene hoeveelheid, die zich in eene kruik of kan bevond, schijnt te hebben veroorzaakt, met het droevige gevolg, dat én de dochter én de dienstmeid van genoemden heer deerlijk gebrand, het leven hebben verloren; zijnde de meid terstond en de dochter na een folterend lijden van vijf uren overleden.

— Eergisteren is door het provinciaal geregtshof van Vriesland uitspraak gedaan in de zaak van een ondermeester van ruim 20jarigen onderdom te Heerenveen, beschuldigd van de eerbaarheid van zeer jonge kinderen te hebben aangerand. — Hij is veroordeeld tot 8 jaren tuchthuisstraf, geeseling, brandmerk, en de strop om den hals, aan de galg vastgemaakt.

ASSEN, 9 December.

Naar men verneemt, hebben talrijke ingezetenen der gemeente Hoogeveen het voornemen, om, ingeval de loopende geruchten, dat de Regering de door den heer *van Runen* aangevraagde concessiën zoude hebben toegestaan, zich bevestigen, een rekest aan de bevoegde autoriteit in te dienen, houdende verzoek, om de zelfstandigheid van Drenthe als provincie, welke de ingezetenen derzelve, in plaats van te bevoordeelen, veel meer tot nadeel gestrekt heeft, te willen vernietigen, en de inlijving van het zuidelijk gedeelte bij Overijssel, en het noordelijke bij Vriesland of Groningen te doen bewerkstelligen, opdat de stiefmoederlijke behandeling van Drenthe, door de voorstanders dier zelfstandigheid oogluikend toegestaan, ophoude en het gelijke regten moge deelen, die de andere zuster-provinciën bij voorkeur genieten!

Men verzekert, dat vele ingezetenen van naburige gemeenten zich welwillend zullen aansluiten, ter medewerking tot dit wenschelijk doel.

GRONINGEN, 14 December.

In eene *Buitengewone Courant*, hebben wij gisteren avond reeds den uitslag doen kennen van de gisteren in deze provincie afgeloopene ver- en herkiezingen, en is daaruit gebleken:

Dat in Distrikt I (*Groningen*) gekozen zijn tot kandidaten voor de Eerste Kamer de heeren JOHAN DE SITTER en K. K. DE WAARD.

Dat in Distrikt II (*Onderdendam*) gekozen is tot lid van de Tweede Kamer de heer G. REINDERS, — en tot 2den kandidaat voor de Eerste Kamer de heer K. K. DE WAARD.

Dat in Distrikt III (*Appingedam*) gekozen is tot lid van de Tweede Kamer de heer J. F. ZIJLKER, — en tot 2den kandidaat voor de Eerste Kamer de heer J. Q. CLEVERINGA; — en

Dat in Distrikt IV (*Winschoten*) gekozen is tot lid van de Tweede Kamer de heer J. F. ZIJLKER; — zoodat er óf in Distrikt III, óf in Distrikt IV eene nieuwe verkiezing van een lid der Tweede Kamer zal moeten plaats hebben.

— Nopens de herstemming te Onderdendam, wordt ons het volgende medegedeeld:

ONDERDENDAM, 13 December.

De heden hier plaats gehad hebbende herstemming voor een lid van de Tweede Kamer der Staten Generaal, heeft de volgende uitkomst opgeleverd:

De herstemming had plaats tusschen de heeren G. REINDERS en mr. A. OUDEMAN.

Stemmen voor den heer G. REINDERS.		Stemmen voor den heer mr. A. OUDEMAN.
Onderdendam	121.	41
Grijpskerk	108.	3, 1 blanco.
Usquert	40.	22, 1 blanco.
Leens	135.	13, 1 blanco en een oproepingsbrief.
Leek	29.	76
Zuidhorn	126.	8, 1 blanco.
Te zamen	559.	163.

De volstrekte meerderheid van stemmen bedroeg 362, zoodat de heer G. REINDERS is gekozen tot lid der Tweede Kamer. De benoemde, in de vergadering tegenwoordig, bedankte daarop zijne kiezers voor de hem betoonde onderscheiding en het in hem gestelde vertrouwen, en verklaarde bereid te zijn, om naar zijn best vermogen te zullen medewerken tot de bevordering van het heil des vaderlands.

Ten aanzien van de herstemming voor een' tweeden kandidaat der Eerste Kamer, was de uitslag als volgt:

Er moest herstemd worden tusschen de heeren K. K. DE WAARD en mr. M. SICHTERMAN VAN DE BRAKE.

Stemmen voor den heer K. K. DE WAARD.		Stemmen voor den heer Mr. M. SICHTERMAN VAN DE BRAKE.
Onderdendam	125.	37
Usquert	44.	18, 1 blanco.
Grijpskerk	98.	11, 1 blanco.
Leens	134.	16
Leek	95.	10
Zuidhorn	127.	8
Te zamen	623.	100.

De volstrekte meerderheid was 362 stemmen, zoodat de heer K. K. DE WAARD is gekozen tot tweeden kandidaat voor de Eerste Kamer.

— Nopens den gisteren te Appingedam plaats gehad hebbenden afloop der verkiezingen deelen wij nader het volgende mede:

APPINGEDAM, 13 December 1848.

De opening der stembussen en opneming der stembiljetten voor de benoeming van een' kandidaat voor de Eerste en van een lid in de Tweede Kamer der Staten Generaal, heden voormiddag te 9 uur alhier begonnen, was tusschen 1 en 2 uur des namiddags reeds afgeloopen, en heeft de volgende uitkomst opgeleverd.

Voor de Eerste Kamer waren in de zes onder-kiesdistrikten, Appingedam, Loppersum, Uithuizen, Slochteren, Zuidbroek en Nieuwolde, ingekomen een getal van 831 stembiljetten, waaronder 10 in blanco, alzoo 821, die behoorlijk waren ingevuld, en waarvan de stemmen zijn uitgebragt op

den heer JAN FREERKS ZIJLKER...... 530.
„ „ PAUWEL WIERTS WIERTSEMA 158.
„ „ WUBBO WAALKENS...... 72.
„ „ Mr. J. KONING UILKENS.... 11.

De overige stemmen waren verdeeld op onderscheidene anderen.

Daar de volstrekte meerderheid van stemmen voor deze verkiezing was 411, zoo is de heer J. F. ZIJLKER, Lid van de Provinciale Staten van Groningen en landbouwer te Nieuw-Beerta, bij volstrekte meerderheid van stemmen, benoemd tot Lid van de Tweede Kamer, met een getal van 530 stemmen.

De uitslag der herstemming van een' kandidaat voor de Eerste Kamer was deze:

Er waren ingekomen 831 stembiljetten, waaronder 15 stuks in blanco, 3 niet behoorlijk ingevuld, als bevattende geene namen van het tweetal, zoodat 813 zijn deugdelijk verklaard, waarvan op den heer JOHANNES QUINTINUS CLEVERINGA, bij Appingedam, zijn uitgebragt 593, en op den heer JOHAN DE SITTER, te Groningen, 220 stemmen. De volstrekte meerderheid zijnde 407, zoo is de heer J. Q. CLEVERINGA verkozen tot kandidaat voor de Eerste Kamer der Staten Generaal.

Er was sprake van, dat het muzijkgezelschap *Euphonia* dezen avond den heer CLEVERINGA eene serenade zou brengen.

— Een ander berigtgever van daar meldt ons het volgende, hetwelk wij, als 't getrouwe geschiedschrijvers past, eenvoudig opnemen, — zonder er een commentaar op te maken:

APPINGEDAM, 13 December 1848.

Bij de opening der stembiljetten op heden, in het hoofdkiesdistrikt Appingedam, was een wit biljet — in de bus van het onder-kiesdistrikt Slochteren — ingevuld als volgt:

„48 *is een belangrijk jaar,*
„1648 *verdreef men den Spanjaar,*
„1748 *kwam de Boer tegen den Heer in verzet,*
„*en* 1848 *stelt de Boer den Heer in de Wet.*
„Dus
(hier behoorde eigenlijk ingevuld te zijn: *Dus stem ik op*)
„J. ZIJLKER,
„*Boer in de N. Beerta.*"

— Omtrent de herkiezing in het vierde kiesdistrikt, Winschoten, wordt ons het volgende berigt:

WINSCHOTEN, 13 December.

De herstemming van een lid der Tweede Kamer moest plaats vinden tusschen de heeren mr. R. DE SITTER en J. F. ZIJLKER.

De uitslag der stemming was deze:

Stemmen voor den heer ZIJLKER.		Stemmen voor den heer DE SITTER.
Winschoten	96.	109.
Veendam	154.	47.
Oude Pekela	74.	9.
Wedde	65.	21.
Beerta	117.	12.
	506.	198.

De volstrekte meerderheid was 353 stemmen, — en is alzoo de heer J. F. ZIJLKER gekozen.

De minister van financiën heeft ter kennis der belanghebbenden gebragt, dat er voortaan gelegenheid zal zijn, om ook met de Over-land-mail over *Parijs*, *Marseille*, *Alexandrië* en *Singapore* brieven uit dit Rijk naar Nederlands-Indië te verzenden, en omgekeerd van dáár te ontvangen, *zonder dat die brieven bij de afzending behoeven te worden gefrankeerd.* Het blijft aan de keuze van de belanghebbenden zelven overgelaten, om die brieven geheel ongefrankeerd te verzenden, of ook wel dezelve over den geheelen afstand tot aan de plaats van bestemming te frankeren; bedragende het geheele port in het eene of andere geval ƒ 1.80 per enkelen brief. Daarentegen is voor de nieuwspapieren of andere gedrukte stukken, die men tegen een verminderd port onder kruisband wil verzenden, de frankering, evenzeer over den geheelen afstand, verpligtend tegen betaling van 15 cents per vel. Gedeeltelijke frankering wordt noch in het eene, noch in het andere geval meer aangenomen.

De verzending van het *Postkantoor* te *Groningen* geschiedt vóór of op den 20sten (uiterlijk den 21sten) van elke maand, ten einde op den 25sten van elke maand des morgens met den gewonen post te *Parijs* te kunnen aankomen.

Intusschen wordt door het tegenwoordig berigt de vroegere aankondiging van het departement van financiën, van den 30sten Augustus jl., omtrent den over-land-post over *Southampton*, in geenen deele ingetrokken.

Beide gelegenheden tot briefwisseling over en weder blijven nevens elkander bestaan, en de voorwaarden der verzending komen, behalve het verschil in de dagen van expeditie, nagenoeg met elkander overeen; met dit onderscheid evenwel, dat het port van een' enkelen brief over *Marseille* 10 cents hooger is, dan over *Southampton*; en dat niet alleen voor den maatstaf van het gewigt van zoodanigen brief, maar ook bij de berekening van het oploopende port der zwaardere brieven, ten aanzien der verzendingen over *Marseille*, de in *Frankrijk* daaromtrent bestaande bepaling moet gevolgd worden; welke maatstaf bezwarender voor de belanghebbenden is dan die, welke op de verzendingen over *Southampton* toegepast wordt. Voor stukken van eenigen omvang verdient alzoo de laatste wijze van verzending de voorkeur; maar de andere weg is meer bespoedigend.

De Koning van Pruissen heeft, bij besluit van den 8sten dezer, al de zegelregten op *binnenlandsche* en *buitenlandsche dagbladen*, van den 1sten Januarij 1849 af, opgeheven.

Verdere berigten nopens den afloop der Verkiezingen

IN DE ONDERSCHEIDENE PROVINCIËN DES LANDS.

ZUID-HOLLAND.

In het 3de distrikt van Zuid-Holland (Gouda) is mr. VAN DER LINDEN, met overgroote meerderheid tot lid der Tweede Kamer gekozen; terwijl tot kandidaten voor de Eerste Kamer zijn benoemd: mr. HOLTZMAN en J. VAN VOLLENHOVEN.

ZEELAND.

1e distrikt (Middelburg). Tot kandidaten voor de Eerste Kamer zijn, bij *herstemming*, verkozen jhr. mr. M. C. PASPOORT VAN GRIJPSKERKE en mr. W. C. M. DE JONGE VAN ELLEMEET.

2e distrikt (Zierikzee). Eerste Kamer, tweede kandidaat, bij *herstemming*, de heer M. C. DE CRANE met eene aanzienlijke meerderheid.

In het 3de distr. Zeeland (Goes), is bij herstemming tot lid der Tweede Kamer *verkozen* P. J. BACHIENE. — Tot kandidaten voor de Eerste Kamer zijn *verkozen* J. G. J. VAN DEN BOSCH en mr. F. N. VAN DER BILT.

In het 4de kiesdistrikt Zeeland (Sluis) zijn tot kandidaten der Eerste Kamer *verkozen* A. KAKEBEEKE en A. PICKE.

FRIESLAND.

1e distrikt (Leeuwarden). Eerste Kamer, tweede kandidaat, bij *herstemming*, jhr. G. R. G. VAN SWINDEREN met 198 tegen 151, die den heer dr. *S. Brouwer* ten deel vielen.

DRENTHE.

In de provincie Drenthe zijn nu de stemmingen en herstemmingen afgeloopen. De uitslag daarvan is geweest de volgende:

Benoemd: Tot leden van de Tweede Kamer der Staten Generaal, bij herstemming, in het hoofd-kiesdistrikt Assen, de heer mr. JAN TIJMEN HOMAN, te Assen; en in het hoofd-kiesdistrikt Hoogeveen, de heer dr. MARKUS DASSEN, en

Tot kandidaten voor de Eerste Kamer in het hoofd-kiesdistrikt Assen, bij herstemming, de heeren mr. WIJNCKO JOHANNES TONCKENS, te Meppel, en mr. REINT HENDRIK baron DE VOS VAN STEENWIJK, van de Wijk; — en in het hoofd-kiesdistrikt Hoogeveen, bij eerste stemming, de heer mr. WIJNCKO JOHANNES TONCKENS, te Meppel, en, bij herstemming, de heer dr. HENDRIK JAN NASSAU, te Assen.

[De heer *Homan* heeft aan Gedept. Staten kennis gegeven, dat hij de benoeming niet aanneemt. — Binnen den kortst mogelijken tijd zal nu in het kiesdistrikt Assen eene nieuwe verkiezing plaats hebben. — Ook wordt het betwijfeld, of de heer *Dassen* de benoeming wel zal aannemen.]

LIMBURG.

1e distrikt (Maastricht). Eerste Kamer, tweede kandidaat, bij *herstemming*, de heer L. NYPELS, gepensioneerd kolonel, met 193 tegen 124 stemmen, die den heer *de Villers de Pité* ten deel vielen. Vier briefjes waren in blanco.

3e distrikt (Venlo). Tweede Kamer, bij *herstemming* de heer P. L. DE LOM DE BERG met 223 tegen 159 stemmen, die de heer *C. H. L. Bontamps* verwierf.

4e distrikt (Sittard). Tweede Kamer, bij *herstemming*, baron L. VAN SCHERPENZEEL HEUSCH, met 249 stemmen tegen 210, welke de heer *de La Haye* verkreeg. — Tot tweeden kandidaat voor de Eerste Kamer jhr. DE VILLERS DE PITÉ, met meerderheid van stemmen tegen jhr *Michiels van Kessenich.*

KUNSTNIEUWS.

GRONINGEN, 14 December.

Het aangekondigde Concert van mevrouw DE VRIES VAN OS zal plaats hebben op *Dingsdag*, den 19den December aanstaande.

Wij zullen in onze Courant van Dingsdag eerstkomende over deze beroemde Zangeres nader spreken, en — hoewel, naar wij vertrouwen, geheel overbodig — hare schitterende talenten nader leeren kennen.

De *Nederlander* van heden avond (14 December) zegt omtrent haar het volgende, hetwelk wij reeds nu nog willen overnemen:

„De groote Nederlandsche Zangeres, welker naam hierboven genoemd wordt, heeft zich, na een tweejarig verblijf in Frankrijk, aan het Theater te Lyon en te Marseille, nu wederom in haar vaderland, in het concert *Felix Meritis* te Amsterdam en de *Harmonie* te Rotterdam, met schitterenden bijval doen hooren. De lof, haar in den vreemde voortdurend toegezwaaid, is haar ook hier reeds in ruime mate ten deele gevallen. Mevrouw DE VRIES VAN OS, uitmuntende door krachtige, schoone stem, van grooten omvang en door een' voortreffelijke methode, heeft op die concerten uitbundige toejuichingen verworven, en is ten gevolge van dien, dadelijk voor eenige concerten, én in Rotterdam én in Amsterdam, geëngageerd geworden. Mevr. DE VRIES VAN OS is werkelijk eene zangeres, waarop Nederland trotsch zijn mag, aan welke niet mindere hulde dan aan eerste talenten uit andere landen moet toegebragt worden. Daarom verheugt het ons te kunnen melden, dat het bestuur van het *Collegium Musicum Ultrajectinum*, deze uitstekende zangeres voor het tweede Concert, op Zaturdag, den 16den December, gewonnen heeft, en wij haar groot talent dan, gelijk wij vernemen, in drie groote Aria's zullen kunnen bewonderen."

Geheel onverwacht arriveerde hier gisteren avond de wereldberoemde virtuoos MAX. BOHRER, soloviolonceIlist van den Koning van Wurtemberg, met het voornemen, hier ter stede Concert te geven. Ieder, die niet geheel vreemd is in het gebied der kunst, weet, met hoe veel toejuiching deze virtuoos niet alleen door geheel Europa, maar ook in Azië en Amerika is gehoord. — Onlangs heeft hij zich te Amsterdam, Utrecht en Rotterdam met den grootsten bijval doen hooren.

Uit Amsterdam, waar bij zich op het eerste Concert van *Felix Meritis* deed hooren, luidt het berigt, geplaatst in het *Handelsblad* van den 27sten November l.l.: „Deze uitstekende kunstenaar werd in dit Concert op eene allezins waardige wijze ontvangen, en de geestdrift, door zijnen schoonen, vollen toon, zijne meesterlijke uitvoering, zijn gevoel en zijne smaakvolle voordragt te weeg gebragt, loktede levendigste bijvalsbetuigingen uit. Op het einde terug geroepen, voldeed hij gaarne aan de algemeene uitnoodiging, om nog iets buiten het programma voor te dragen. Onze kunstminnaren wenschen voorzeker hem nog dikwerf te mogen kunnen hooren."

In de Utrechtsche Courant wordt, onder anderen, van hem gezegd:

„BOHRER behoort stellig tot die zeldzame kunstenaars, wier leven, van de jeugd af aan, eene aaneenschakeling van triumfen is geweest, en tot op gevorderden leeftijd hunnen wereldberoemden naam behouden hebben, tot dezulken, die zich niet alleen als kunstenaar, maar ook als mensch voordeelig onderscheiden hebben. De naam van MAX. BOHRER is genoeg, om alle Concertzalen in Nederland voor hem te doen openen, en zoo bewonderd en toegejuicht te worden, als zulks teregt te Utrecht heeft plaats gehad. Allen, die ROMBERG gehoord hebben, of diens genre van spel wenschen te leeren kennen, zullen verlangend uitzien naar het oogenblik, om dat nog eens van den grooten BOHRER af te luisteren, met wiens dood dit weleer overal als het eenige goede, hoog gewaardeerde genre, bij gebreke van bekwame interpretatoren, waarschijnlijk wel zal verloren gaan."

Wij vernemen, dat zoo even hier is aangekomen de heer HETZ, een Pianist, die, als leerling van den grooten LISZT, waardig de voetstappen van dezen grooten meester drukt. De heer HETZ heeft zich reeds in onderscheidene steden en provinciën onzes lands met den meesten bijval doen hooren, en heeft het voornemen, ook hier stede en in onderscheidene plaatsen van ons gewest, Concerten te geven. — Wij zullen in onze volgende Courant op zijn persoon en talenten terugkomen.

Laatste berigten nopens de verbreiding der Cholera.

NEDERLAND.

	Lijders.	Overl.	Herst.
Te GRONINGEN, van den 9den October tot en met den 11den December....	239	124	99
van den 11den tot heden, den 14den Dec.	0	0	0
Te ROTTERDAM, van den 9den tot en met den 11den Dec.	45	16	10
(Totaal te ROTTERDAM)	1037	534	350
Te DORDRECHT, van den 8sten tot en met den 10den Dec.	7	3	1
(Totaal te DORDRECHT)	92	51	13
NB. Deze opgaven hebben alleen betrekking op het *Cholera-hospitaal* te Dordrecht. Nopens de ziekte in de stad heeft men van den aanvang af geene berigten gehad.			
Te 'S GRAVENHAGE, van den 6den op den 7den Dec. weder	2	—	—
(Sedert niets weder daarvan vernomen.)			
Te LEIDEN, van den 8sten tot en met den 9den Dec.	10	4	2
(Totaal te LEIDEN)	261	127	51
Te UTRECHT, van den 3den tot en met den 10den Dec.	50	24	15
(Totaal te UTRECHT, v. 24 Oct.—10 Dec.)	172	84	46
Te OLDEBOORN (Vriesland), van den 6den tot den 7den December	2	2	
(Zie verder hierover onder de *Nieuwstijd*.)			
Te MAASTRICHT, tot 11 December..	17	?	?
(Zie verder hierover onder de *Nieuwstijd*.)			

Te Groningen, bij C.M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.